

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

Työeläkelaitoksille

VASTUUNJAKOPERUSTEIDEN SOVELTAMISOHJEET

Ohessa soveltamisohjeet Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä B 6/2003 annettuihin vastuunjakoperusteisiin.

Soveltamisohjeissa on selvitetty, miten eläkkeet ja kuntoutusrahat jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan. Vuoden 2005 eläkeuudistusta ei ole vielä otettu huomioon. Soveltamisohjeet on viimeksi annettu vuonna 1998, joten oheisiin soveltamisohjeisiin on lisätty sen jälkeen tulleet muutokset.

Näissä soveltamisohjeissa on myös huomioitu 1.1.2004 voimaantulevat muutokset: kuntoutuusuudistus ja julkisten eläkelaitosten mukaantulo viimeisen eläkelaitoksen periaatteeseen (VILMA).

Kuntoutusraha on työkyvyttömyyseläkkeen suuruinen ja siihen voidaan lisätä 33 %:n suuruinen kuntoutuskorotus. Uutena kuntoutusetuutena voidaan maksaa osakuntoutusrahaa, jonka määrä on puolet kuntoutusrahan määrästä. Kuntoutuusuudistus ei vaikuta rahoitukseen.

VILMA:n voimaantultua tehdään selvittely toisten puolesta maksetuista VILMA-eläkkeistä vastuunjakoselvittelyn yhteydessä, joten uusina eläkelaitoksina selvittelyyn tulevat mukaan valtionkonttori, kuntien eläkevakuutus, kansaneläkelaitos ja kirkon keskusrahasto.

Soveltamisohjeiden liitteeseen 2 on lisätty esimerkkejä.

ELÄKETURVAKESKUS

Christina Lindell

Eliisa Ryyänen

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

SISÄLLYSLUETTELO

1	ELÄKKEEN RAHASTOITU JA YHTEISESTI KUSTANNETTAVA OSA	3
2	VASTUUNJAOSSA HUOMIOON OTETTAVAT ELÄKKEET JA KUNTOUTUSRAHAT	3
2.1	Vastuunjaossa hyvittävät eläkkeet	4
2.2	Vastuunjaon yhteydessä toisilta eläkelaitoksilta perittävät eläkkeet	4
3	EU-SÄÄNNÖKSIEN HUOMIOONOTTAMINEN VASTUUNJAOSSA	5
4	ELÄKKEEN JAKAMINEN OSIIN VASTUUNJAKOA VARTEN	6
4.1	TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan vanhuuseläke	6
4.1.1	Vanhuuseläkkeen jakaminen osiin	6
4.1.2	Eläkejärjestelyn oikaisu	7
4.1.3	Rahastoitujen osien selvittely	7
4.2	TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työkyvyttömyyseläke	8
4.2.1	Rahastoidun osan määrääminen, työkyvyttömyyseläketapahtuma 1.1.2000 tai sen jälkeen	8
4.2.2	Rahastoidun osan määrääminen, kun eläke lasketaan soveltaen EU-asetuksen sosiaaliturvasäännöksiä	8
4.2.3	Rahastoidun osan määrääminen, kun työkyvyttömyyseläke myönnetään osa-aikaeläkkeen jälkeen	9
4.2.4	Uusi yhteensovitus	9
4.2.5	Työkyvyttömyyseläke entisin perustein tai lepäävä eläke uudelleen maksuun	9
4.2.6	Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen	10
4.2.7	Työkyvyttömyyseläke kuntoutusrahakauden jälkeen	11
4.2.8	Eläkejärjestelyn oikaisu	12
4.3	TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työttömyyseläke	12
4.3.1	Rahastoidun osan määrääminen vanhojen säännösten mukaan (ennen 1.1.2000 lakimuutosta)	12
4.3.2	Rahastoidun osan määrääminen uusien säännösten mukaan (1.1.2000 voimaan tullut lakimuutos)	14
4.3.3	Rahastoidun osan määrääminen, kun eläke lasketaan soveltaen EU-asetuksen sosiaaliturvasäännöksiä	14
4.3.4	Rahastoidun osan määrääminen, kun työttömyyseläke myönnetään osa-aikaeläkkeen jälkeen	15
4.3.5	Uusi yhteensovitus	15
4.3.6	Eläkejärjestelyn oikaisu	15
4.4	TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan perhe-eläke	15
4.5	Osa-aikaeläke	16
4.6	YEL:n mukainen perusturvan eläke	16
4.7	MYEL:n mukainen perusturvan eläke	16

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

4.8	Rekisteröity lisäeläke (TEL 11 §, YEL 11 § 1 mom. ja MYEL 11 § 1 mom.) ja työnantajavakuutuksen mukainen eläke	17
4.8.1	Rekisteröity TEL-lisäeläke	17
4.8.2	Työnantajavakuutuksen mukainen eläke.....	18
4.8.3	Rekisteröity YEL-lisäeläke	18
4.8.4	Rekisteröity MYEL-lisäeläke.....	18
5	ELÄKELAITOSTEN VASTUU RAHASTOIDUISTA OSISTA	18
5.1	TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työkyvyttömyyseläke.....	18
5.2	TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työttömyyseläke.....	19
6	KUNTOUTUSRAHA, KUNTOUTUSKOROTUS JA MUUT KUNTOUTUSKULUT	20
6.1	TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten maksama kuntoutusraha.....	20
6.2	YEL-eläkelaitosten maksama kuntoutusraha	21
6.3	Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksama kuntoutusraha.....	21
6.4	Julkisen sektorin eläkelaitoksen maksama kuntoutusraha	21
6.5	Kuntoutuskorotus	21
6.6	Muut kuntoutuksesta aiheutuvat kulut	22
7	MEL-ELÄKE.....	22
7.1	MEL-eläkkeen vastuunjako-osan perusmäärä	22
7.2	Eläkkeen MEL-osan jakaminen vastuunjako-osaan ja MEL-eläkkeen ylitteeseen.....	22
7.3	Vastuunjaossa huomioon otettava eläke.....	23
LIITE 1	TEL-PERUSELÄKETURVAN, LEL:N, TAEL:N JA MEL:N MUKAISEN VANHUUSELÄKKEEN RAHASTOIDUN OSAN MUUTTAMINEN	
LIITE 2	ESIMERKKEJÄ	
LIITE 3	TAULUKKO ELÄKKEEN KUSTANTAMISESTA	

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

ELÄKKEEN RAHASTOITU JA YHTEISESTI KUSTANNETTAVA OSA

Eläke jaetaan osiin eläkkeen kustantamisen selvittämiseksi. Eläkelaitosten vastuulla olevien eläkkeen osien yhteismäärää kutsutaan eläkkeen rahastoiduksi osaksi. Muu osa eläkkeestä on eläkelaitosten kesken yhteisesti kustannettavaa osaa.

TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaiset eläkkeet jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan. YEL:n mukaiset peruseläkkeet ovat kokonaan YEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisesti kustannettavia ja lisäeläkkeet pääsääntöisesti lisäeläkkeen vakuuttaneen eläkelaitoksen vastuulla. MYEL:n mukaiset eläkkeet kustantaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Vastuunjako varten MEL-eläke jaetaan TEL:n vähimmäiseläketurvaa vastaavaan osaan ns. MEL-eläkkeen vastuunjako-osaan ja MEL-eläkkeen vastuunjako-osan ylittävään osaan ns. MEL-eläkkeen ylitteeseen. MEL-eläkkeen ylitteen kustantaa Merimieseläkekassa. Vastuunjaossa otetaan huomioon vain MEL-eläkkeen vastuunjako-osa, kun TEL-LEL-TaEL-MEL-eläke jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan.

1 VASTUUNJAOSSA HUOMIOON OTETTAVAT ELÄKKEET JA KUNTOUTUSRAHAT

Vastuunjako suoritetaan kalenterivuodelta ja se koskee sellaisia eläkkeitä ja kuntoutusrahoja,

- joista päätös on annettu ja joita on maksettu ennen vuoden loppua ja
- jotka kohdistuvat ko. vuoteen tai sitä aikaisempaan aikaan tai
- jotka maksetaan kerta- ja pääoma-arvosuorituksina.

Eläkelaitoksen tilinpäätöksessä varattuja, siirtovelkoihin kirjattuja eläke-eriä ei oteta huomioon ko. vuodelta toimitettavassa vastuunjaossa.

Vastuunjako koskee myös muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen, esimerkiksi sairausvakuutusrahastolle tai työnantajalle, maksettuja eläke-eriä.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

1.1 Vastuunjaossa hyvittävät eläkkeet

Vastuunjaossa eläkelaitokselle hyvitetään sen maksamat yhteisesti kustannettavat eläkkeet. Viimeisen laitoksen periaatteesta johtuen hyvitetään myös toisten eläkelaitosten puolesta maksetut eläkkeet tai eläkkeiden osat. Vastuunjakoperusteiden mukaan nämä hyvittävät eläkkeet jaetaan osiin E_v^a , E_v^b , E_v^d , E_v^m ja E_v^y . Näistä osiin E_v^a ja E_v^b kuuluu vain TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n alaisiin työsuhteisiin perustuvia eläkkeitä. Osaan E_v^y kuuluu vain YEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvia eläkkeitä. Osaan E_v^d kuuluu TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n alaisiin työsuhteisiin perustuvia eläkkeitä ja YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjätoimintajaksoihin perustuvia eläkkeitä. Osaan E_v^m kuuluvat muiden kuin Merimieseläkekassan maksamat MEL-eläkkeiden ylitteet.

Vuoden 2004 alusta tulevat julkisen sektorin eläkelaitoksista valtiokonttori, kuntien eläkevakuutus, kansaneläkelaitos sekä kirkon keskusrahasto viimeisen eläkelaitoksen periaatteen piiriin.

Vuodesta 2004 alkaen vastuunjaossa hyvitetään eläkelaitoksille myös niiden maksamat julkisten eläkelakien mukaiset eläkkeet. Nämä eläkkeet kuuluvat osaan E_v^d .

Osien E_v^a , E_v^b , E_v^d , E_v^m selvittely tapahtuu vastuunjakoperusteiden osan I mukaisesti ja osan E_v^y selvittely vastuunjakoperusteiden osan II mukaisesti. Eläkelaitokset ilmoittavat tiedot maksamistaan eläkkeistä vuosittain eläkemenotiedostolla eläketurvakeskukselle vastuunjako varten.

1.2 Vastuunjaon yhteydessä toisilta eläkelaitoksilta perittävät eläkkeet

Eläkkeen myöntänyt eläkelaitos kustantaa omalla vastuullaan olevat eläkkeiden osat ja perii, ellei eläketurvakeskuksen suostumuksella ole muuta sopinut, maksamansa toisten eläkelaitosten vastuulla olevat eläkkeiden osat asianomaisilta eläkelaitoksilta. Perintä tehdään eläketurvakeskuksen välityksellä siten, että perivä laitos ilmoittaa perittävät eläkkeen osat eläkkeiden perintätiedostona. Eläkkeiden perintätiedostossa ilmoitettavat eläkkeen osat ovat hyvittäviä eläkkeiden osia E_v^d . Näihin ei kuitenkaan lueta TEL:n peruseläketurvan mukaisten vanhuuseläkkeiden eikä LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia, jotka selvitetään suureen E_v^{VRM} avulla. Perittävät MEL-eläkkeiden ylitteet kuuluvat osaan E_v^m . Vuodesta 2004 alkaen eläkkeiden perintätiedostona ilmoitetaan myös hyvittävät, julkisten eläkelakien mukaiset eläkkeet.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

Eläkkeiden perintätiedostossa ilmoitettavat tapaukset ovat mm. sellaisia, joissa

- TEL-, LEL-, TaEL-, MEL- tai YEL-eläkelaitoksen maksamaan eläkkeeseen sisältyy MYEL:n mukaista eläkettä,
- eläkelaitos maksaa eläkettä, joka rinnakkaisista työsuhteista johtuen on kahden tai useamman eläkelaitoksen vastuulla,
- eläkelaitos maksaa toisessa eläkelaitoksessa vakuutettua rekisteröityä lisäeläkettä tai
- TEL-, LEL-, TaEL-, YEL- tai MYEL-eläkelaitos maksaa MEL-eläkkeen ylitettä.

Vuodesta 2004 alkaen lisäksi

- TEL-, LEL-, TaEL-, MEL-, YEL-, tai MYEL-eläkelaitoksen maksamaan eläkkeeseen sisältyy VEL:n, VPEL:n, KuEL:n, KelaL:n, KiEL:n tai KIPEL:n mukaista eläkettä.

2 EU-SÄÄNNÖKSIEN HUOMIOONOTTAMINEN VASTUUNJAOSSA

Suomen lakisääteisiin työeläkkeisiin sovelletaan EU-asetuksen (1408/71) sosiaaliturvasäännöksiä silloin, kun työntekijä tai yrittäjä on työskennellyt Suomen lisäksi toisessa EU-maassa.

EU-asetuksen kansallisen lain mukaisella eläkkeellä tarkoitetaan eläkettä, joka on laskettu Suomen työeläkelakien mukaisesti ottaen huomioon vain Suomen työeläkelakien mukaiset vakuutuskaudet kuitenkin siten, että lisäksi otetaan huomioon EU-säännösten sosiaaliturvaa koskevan asetuksen 1408/71 ja sosiaaliturvasopimusten säännökset (tulevan ajan oikeuteen liittyvän viiden vuoden asumisajan laskeminen, tulevan ajan osittaminen ja eläkkeen yhteensovittaminen.)

Pro rata –eläke lasketaan ottaen huomioon työntekijän koko työhistoria ikään kuin se olisi tapahtunut Suomessa ja sen jälkeen lasketaan tästä kokonaiseläkkeestä (= teoreettinen eläke) Suomen työskentelyaikaa vastaava osuus. Näin lasketuista työeläkkeistä myönnetään suurempi. Pro rata –eläkkeestä aiheutuva TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkkeiden lisäys on ko. lakien mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisellä vastuulla (myös MEL-eläkkeen ylitteeseen tuleva lisäys). YEL-eläkkeen

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

lisäys on YEL-laitosten yhteisellä vastuulla ja MYEL-eläkkeen lisäys Melan vastuulla.

3 ELÄKKEEN JAKAMINEN OSIIN VASTUUNJAKOA VARTEN

3.1 TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan vanhuuseläke

3.1.1 Vanhuuseläkkeen jakaminen osiin

TEL:n, LEL:n ja MEL:n alaisiin työsuhteisiin perustuva vanhuuseläke on kokonaan yhteisesti kustannettavaa, jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1.7.1912. TEL:n, LEL:n ja MEL:n alaisissa työsuhteissa olleen, 30.6.1912 jälkeen syntyneen, työntekijän vanhuuseläkkeessä on yleensä rahastoitua osaa. TaEL:n mukaisessa vanhuuseläkkeessä voi olla rahastoitua osaa vain, jos työntekijä on syntynyt 31.12.1931 jälkeen. Vanhuuseläkkeen rahastoidun osan ylittävä eläkkeen osa on kokonaan yhteisesti kustannettavaa.

Vanhuuseläkkeen rahastoidun osan määrä TEL:n ja MEL:n mukaisista työsuhteista sekä LEL:n ja TaEL:n mukaisista ansioista lasketaan sosi-aali- ja terveystministeriön vahvistamien perusteiden tai antamien ohjeiden mukaisesti. TEL:n ja MEL:n mukaisten työsuhteiden rahastoidun osan lisäys lasketaan eläkelaitoksessa vuosittain. Eläkelaitos ilmoittaa työsuhteen tai vakuutusjakson päätyttyä sen osalta karttuneen rahastoidun osan määrän Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin. Rekisteriin ilmoitettava ansaitun eläkkeen ja rahastoidun osan määrä muunnetaan vastaamaan eläkeikää 65 vuotta.

Vanhuuseläkkeen rahastoidun osan tasokorotukset sekä rahastokoron alennuksesta 1.1.1997 johtuva rahastoidun osan pienennys on esitetty liitteessä 1.

Vanhuuseläkkeen rahastoitu osa on eri työsuhteista kertyneiden rahastoitujen osien yhteismäärä. Jos vanhuuseläke alkaa muussa kuin 65 vuoden iässä (alennetussa eläkeiässä, varhennettuna tai lykättynä vanhuuseläkkeenä), muunnetaan eläkkeen rahastoitu osa vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää. Rahastoidun osan muuntaminen on esitetty liitteessä 1. Jos yhteensovitus eläkkeen alkaessa tai myöhemmin pienentää eläkkeen alle rahastoidun osan määrän, on eläke kokonaan rahastoitua osaa, kunnes se indeksikorotusten myötä saavuttaa perusteiden mukaan lasketun rahastoidun eläkkeen määrän.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.1.2 Eläkejärjestelyn oikaisu

Jos vanhuuseläke on oikaistu TEL 15 b §:n, LEL 10 b §:n tai TaEL 8 a §:n perusteella, virheelliseen vakuutukseen liittyvät vanhuuseläkkeen rahastoidut osat oikaistaan oikean lain mukaisiksi oikaisuvuodelta ja sitä välittömästi edeltävältä vuodelta. Sitä aikaisemmalta ajalta vanhuuseläkkeen rahastoidut osat jäävät voimaan perittyjä vakuutusmaksuja vastaavasti.

3.1.3 Rahastoitujen osien selvittely

Vanhuuseläkkeen rahastoidun osan kustantaa työsuhteen vakuuttanut eläkelaitos.

TEL-peruseläketurvan sekä LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden kustantaminen selvitetään vastuunjakoperusteissa määritellyn suureen $E_v^a = E_v - E_v^{VRM} + (1+(b1))^{0,5} \bar{V}_{v-1}^T$ avulla. Suureen E_v avulla eläkelaitokselle hyvitetään kaikki sen maksamat vanhuuseläkkeet. Suureen E_v^{VRM} avulla eläkelaitoksen hyvityksestä vähennetään ne maksetut vanhuuseläkkeiden rahastoidut osat, jotka eläkelaitos itse kustantaa. Suure \bar{V}_{v-1}^T on määritelty vakuutusyhtiöiden TEL-perusvakuutuksen laskuperusteissa, eläkekassojen tasausperusteissa, eläkesäätiöperusteissa, työeläkekassan tasausperusteissa, esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassan tasausperusteissa ja merimieseläkekassan tasausperusteissa. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella suure $\bar{V}_{v-1}^T = 0$.

Suureen E_v^a mukainen määrä lisätään eläkelaitoksen hyvitykseen.

Jos eläke maksetaan kertasuorituksena, sisällytetään maksettavan kertasuorituksen rahastoitu osa termiin E_v^{VRM} . Jos eläke ei sisälly alkaneiden TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden eläkevastuuseen \bar{V}_{v-1}^{VA} , on se sisällytettävä termiin $\bar{V}_{v-1}^V(e)$ siltä osin kuin se on laitoksen omalla vastuulla.

Jos eläkeikää on alennettu samana vuonna v , jona eläke alkaa, on termi $\bar{V}_{v-1}^V(e)$ tarkistettava vastaamaan alennettua eläkeikää.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.2 TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työkyvyttömyyseläke

3.2.1 Rahastoidun osan määrääminen, työkyvyttömyyseläketapahtuma 1.1.2000 tai sen jälkeen

TEL-LEL-TaEL-MEL-tökyvyttömyyseläkkeessä, yksilöllisessä varhaiseläkkeessä ja kuntoutustuessa on rahastoitua osaa, jos eläkkeeseen oikeuttavana on TEL:n, LEL:n, TaEL:n tai MEL:n mukaan otettu huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen määrä on yhteisesti kustannettavaa ja kuuluu hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v^b. Pelkästään vapaakirjoihin perustuvassa eläkkeessä ei ole rahastoitua osaa.

Työkyvyttömyyseläkkeen, yksilöllisen varhaiseläkkeen ja kuntoutustuen rahastoitu osa saadaan, kun eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava, yhteensovitettu, ilman lapsikorotusta ja kuntoutuskorotusta laskettu TEL-, LEL-, TaEL- ja MEL-eläke muunnetaan TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja näin saadusta määrästä otetaan 80 prosenttia. Rahastoitua osaa laskettaessa työeläkelisä sisältyy eläkkeeseen.

3.2.2 Rahastoidun osan määrääminen, kun eläke lasketaan soveltaen EU-asetuksen sosiaaliturvasäännöksiä

Jos työkyvyttömyyseläke lasketaan käyttäen EU-asetuksen sosiaaliturvasäännöksiä, määräytyy rahastoitu osa kansallisen lain mukaisesti lasketun työkyvyttömyyseläkkeen perusteella, vaikka eläke myönnettäisiin pro rata -eläkkeenä.

TEL-LEL-TaEL-MEL-tökyvyttömyyseläkkeessä, yksilöllisessä varhaiseläkkeessä ja kuntoutustuessa on rahastoitua osaa, jos kansallisen lain mukaisesti laskettuna eläkkeeseen oikeuttavana aikana on TEL:n, LEL:n, TaEL:n tai MEL:n mukaan otettu huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen määrä on yhteisesti kustannettavaa ja kuuluu hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v^b.

Jos kansallisen lain mukaan laskettu eläke perustuu pelkästään TEL-LEL-TaEL-MEL-vapaakirjoihin, eläkkeessä ei ole rahastoitua osaa.

Työkyvyttömyyseläkkeen, yksilöllisen varhaiseläkkeen ja kuntoutustuen rahastoitu osa saadaan, kun eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava yhteensovitettu ilman lapsikorotusta ja kuntoutuskorotusta laskettu kansallisen lain mukainen TEL-LEL-TaEL-MEL-eläke muunnetaan TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

näin saadusta määrästä otetaan 80 prosenttia. Rahastoitua osaa las-
kettaessa työeläkelisä sisältyy eläkkeeseen.

3.2.3 Rahastoidun osan määrääminen, kun työkyvyttömyyseläke myönnetään osa-aikaeläkkeen jälkeen

Jos työkyvyttömyyseläke on myönnetty 1.4.1998 tai sen jälkeen ja työ-
kyvyttömyyseläketapahtuma on sattunut ennen 1.1.2003 ja työkyvyttö-
myyseläkettä edeltää vuonna 1994 tai myöhemmin alkanut osa-
aikaeläke, on työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa 80 prosenttia elä-
ketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun indeksoidusta
työkyvyttömyyseläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä.
Eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava määrä on tällöin eläkkeen määrä
ilman lapsikorotusta, kuntoutuskorotusta ja ilman osa-aikaeläkkeeseen
perustuvaa työkyvyttömyyseläkkeen osaa. Työkyvyttömyyseläke on yhe-
teisesti kustannettavaa siltä osin kuin se on karttunut osa-aikaeläkkeen
ansionalenemajaksosta ja siihen liittyvältä tulevalta ajalta. Mikäli osa-
aikaeläkkeen ansionalenemajaksoon ei liity tulevaa aikaa, on sen ajalta
karttunut eläke työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitua osaa.

Jos osa-aikaeläkkeen jälkeinen työkyvyttömyyseläketapahtuma on sat-
tunut 1.1.2003 tai sen jälkeen, on työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu
osa 80 prosenttia eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä
ilman lapsikorotusta ja kuntoutuskorotusta indeksoituna eläketapahtu-
man sattumista seuraavan kuukauden alkuun.

3.2.4 Uusi yhteensovitus

Eläkkeen rahastoitu osa ei muutu, jos työkyvyttömyyseläkkeeseen teh-
dään uusi yhteensovitus. Jos maksettava eläke on yhteensovituksen
jälkeen pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke
kokonaan rahastoitua osaa, kunnes se indeksikorotusten myötä saavut-
taa entisen rahastoidun osan.

3.2.5 Työkyvyttömyyseläke entisin perustein tai lepäävä eläke uudelleen maksuun

Jos työkyvyttömyyseläke on päättynyt ja myöhemmin myönnetään työ-
kyvyttömyyseläke uudestaan entisin perustein, on rahastoitu osa sama
kuin alkuperäisen eläkkeen rahastoitu osa.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

Jos lepäävänä olevaa yksilöllistä varhaiseläkettä aletaan maksaa uudelleen, on rahastoitu osa sama kuin lepäävänä olleen eläkkeen rahastoitu osa.

3.2.6 Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen muuttuessa yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi tai yksilöllisen varhaiseläkkeen muuttuessa tädeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi eläkkeen rahastoitu osa ei muutu. Rahastoitu osa ei muutu myöskään silloin, jos kuntoutustuki muuttuu tädeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi tai yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi.

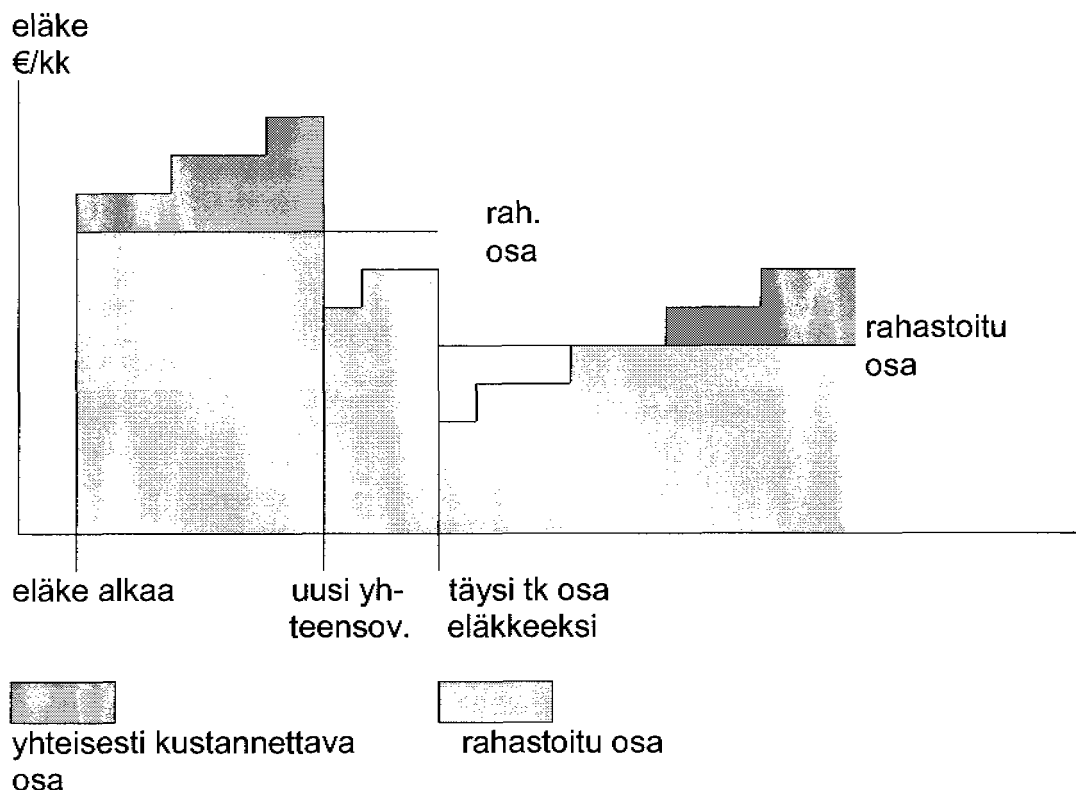
Jos osatyökyvyttömyyseläke muuttuu tädeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi tai yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi, muunnetaan eläkkeen rahastoitua osaa samassa suhteessa kuin ilman lapsikorotusta ja kuntoutuskorotusta laskettu yhteensovitettu TEL-LEL-TaEL-MEL-eläke muuttuu. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen muuttuessa osatyökyvyttömyyseläkkeeksi muunnetaan eläkkeen rahastoitua osaa vastaavalla tavalla.

Jos lepäävänä olevaa, täytenä maksettua yksilöllistä varhaiseläkettä aletaan maksaa osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena tai päinvastoin, muutetaan eläkkeen rahastoitua osaa samassa suhteessa kuin ilman lapsikorotusta laskettu yhteensovitettu TEL-LEL-TaEL-MEL-eläke muuttuu.

Seuraavassa kuvassa on esitetty miten rahastoitu osa muuttuu, kun täysi työkyvyttömyyseläke muuttuu osatyökyvyttömyyseläkkeeksi uuden yhteensovituksen jälkeen. Eläke on alkanut täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä. Uusi yhteensovitus pienentää täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrää, mutta rahastoitu osa ei muutu. Myöhemmin täysi työkyvyttömyyseläke muuttuu osatyökyvyttömyyseläkkeeksi. Osatyökyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa saadaan muuttamalla täyden työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitua osaa maksettavien TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkkeiden suhteessa. Koska maksettava osatyökyvyttömyyseläke on pienempi kuin osatyökyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa, on maksettava osatyökyvyttömyyseläke kokonaan rahastoitua osaa, kunnes se indeksikorotusten myötä saavuttaa maksussa olevan eläkkeen rahastoidun osan.

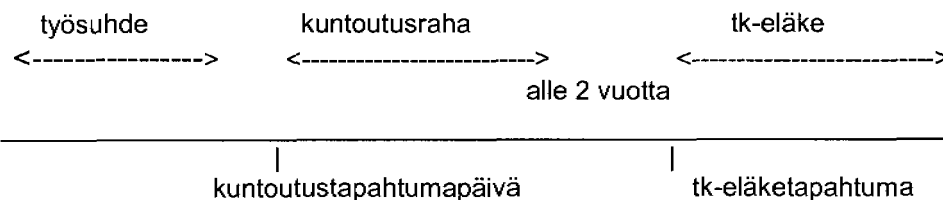
Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.2.7 Työkyvyttömyyseläke kuntoutusrahakauden jälkeen

TEL 6 c §:n 4 momentissa on säädetty, että työkyvyttömyyseläketapahtuman sattuessa kuntoutuksen aikana tai ennen kuin kuntoutusrahan päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, työkyvyttömyyseläke määrätään niillä perusteilla, joilla se olisi määrätty, jos työkyvyttömyys olisi alkanut kuntoutuspäätöstä tehtäessä. Työkyvyttömyyseläkettä laskettaessa eläketapahtumapäivänä pidetään siis kuntoutustapahtumapäivää.

Työkyvyttömyyseläkkeen todellinen eläketapahtumapäivä on kuitenkin työkyvyttömäksitulopäivä ja sen perusteella lasketaan eläkkeen rahastoitu osa. Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa saadaan siten, että indeksoidaan eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava, yhteensovitettu, ilman lapsikorotusta ja kuntoutuskorotusta laskettu eläke työkyvyttö-

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

myyden alkamista seuraavan kuukauden alkuun ja näin saadusta määrästä otetaan 80 prosenttia.

3.2.8 Eläkejärjestelyn oikaisu

Jos työkyvyttömyyseläke on oikaistu TEL 15 b §:n, LEL 10 b §:n tai TaEL 8 a §:n perusteella, työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa ja vastuu eläkkeestä määräytyy oikean lain mukaisesti, jos eläketapahtuma on sattunut vakuuttamisen oikaisuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna.

Jos eläketapahtuma on sattunut tätä aikaisemmin, eläkkeen rahastoitu osa jää entisen suuruiseksi ja siitä vastaa entinen eläkelaitos. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen osa on yhteisesti kustannettavaa.

Jos kuitenkin vakuuttamisen oikaisun jälkeen tulee takautuvasti myönnettäväksi työkyvyttömyyseläke, jossa eläketapahtuma on sattunut aikaisemmin kuin oikaisuvuotta edeltävänä vuonna, eläkkeen rahastoitu osa määräytyy samoin kuin jos vakuutus olisi ollut alunperin oikein järjestetty. Tällöin vanha eläkelaitos vastaa eläkkeen rahastoidusta osasta siihen määrään asti, josta se olisi vastannut, jos eläke olisi laskettu väärin lain mukaisesti. Tämän määrän ylittävästä rahastoidusta osasta vastaa uusi eläkelaitos.

3.3 TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työttömyyseläke

3.3.1 Rahastoidun osan määrääminen vanhojen säännösten mukaan (ennen 1.1.2000 lakimuutosta)

TEL-LEL-TaEL-MEL-työttömyyseläkkeessä on rahastoitua osaa, jos eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika vähintään viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen tai LEL-ansioiden tai MEL-työsuhteen perusteella. Jos tuleva aika on myönnetty TaEL-ansioiden perusteella, työttömyyseläkkeessä ei ole rahastoitua osaa. TEL-työsuhteen kestoa laskettaessa työsuhteen katsotaan jatkuneen yhdenjaksoisena, vaikka siihen olisi tehty tekninen tai automaattinen katkaisu. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen määrä on yhteisesti kustannettavaa ja kuuluu hyvitettyjen eläkkeiden osaan E_v^b.

Jos eläke on myönnetty ennen 1.1.1997, eläkkeen rahastoitua osaa muunnetaan 1.1.1997 rahastokoron alennuksesta johtuen.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.3.1.1 Tuleva aika yhden TEL-työsuhteen, LEL:n tai MEL:n perusteella
(ennen 1.1.2000 lakimuutosta)

Sellaisen työttömyyseläkkeen, johon tuleva aika on myönnetty viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen perusteella, rahastoitu osa on 50 % työttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun indeksoidusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta, yhteensovitetusta, lapsikorottamattomasta työttömyyseläkkeestä.

Sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa LEL:n mukaan on otettu huomioon tulevaa aikaa vastaavat ansiot, rahastoitu osa on 30 % työttömyyseläketapahtumahetken sattumista seuraavan kuukauden alkuun indeksoidusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta, yhteensovitetusta, lapsikorottamattomasta työttömyyseläkkeestä.

Sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa tuleva aika on myönnetty MEL:n perusteella, rahastoitu osa määräytyy MEL-eläkkeen vastuunjako-osan ja TEL-LEL-TaEL-vapaakirjojen perusteella. Rahastoitu osa on 30 % työttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun indeksoidusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta, yhteensovitetusta, lapsikorottamattomasta työttömyyseläkkeestä.

Rahastoitua osaa laskettaessa työeläkelisä sisältyy indeksoitavaan eläkkeeseen.

3.3.1.2 Tuleva aika rinnakkaisten TEL-työsuhteiden perusteella
(ennen 1.1.2000 lakimuutosta)

Jos työttömyyseläkkeeseen on myönnetty tuleva aika kahden rinnakkaisen TEL-työsuhteen perusteella, joista toinen on kestänyt alle viisi vuotta ja toinen vähintään viisi vuotta, työttömyyseläketapahtumaa seuraavan kuukauden alkuun indeksoitu eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava eläke jaetaan ensin tulevaan aikaan oikeuttaneiden työsuhteiden osuuksiin yhteensovittamattomien eläkkeiden suhteessa (TEL-LEL-TaEL-MEL-vapaakirjat jakautuvat osuuksien kesken). Eläkkeen rahastoitu osa on 50 % näin saadusta vähintään viisi vuotta kestäneen työsuhteen osuudesta. Jos taas molemmat työsuhteet ovat kestäneet vähintään viisi vuotta, kummankin työsuhteen osuudesta on rahastoitua osaa 50 %.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.3.1.3 Tuleva aika rinnakkaisten, eri lakien mukaisten toimintojen perusteella (ennen 1.1.2000 lakimuutosta)

Jos työttömyyseläkkeeseen on otettu huomioon tuleva aika vähintään viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen perusteella ja tulevaa aikaa vastaavat ansiot LEL:n perusteella, jaetaan työttömyyseläketapahtumaa seuraavan kuukauden alkuun indeksoitu eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava työttömyyseläke TEL:n ja LEL:n osuuksiin yhteensovittamattomien TEL- ja LEL-eläkkeiden suhteessa. Mahdolliset TaEL- ja MEL-vapaakirjat sisältyvät indeksoitavaan eläkkeeseen. TEL:n osuudesta on rahastoitua osaa 50 % ja LEL:n osuudesta 30%.

Jos tuleva aika on otettu huomioon vähintään viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen ja TaEL:n perusteella, lasketaan eläkkeen rahastoitua osa vastaavalla tavalla kuitenkin siten, että TaEL:n osuudessa ei ole rahastoitua osaa.

Vastaavalla tavalla menetellään muissakin tapauksissa, joissa tuleva aika on myönnetty kahden tai useamman lain perusteella.

3.3.2 Rahastoidun osan määrääminen uusien säännösten mukaan (1.1.2000 voimaan tullut lakimuutos)

Rahastoitua osa määrätään uusien säännösten mukaan niille TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisille työttömyyseläkkeille, joissa on leppäivän tulevan ajan eläkkeenos. Tällöin rahastoitua osa on 80 prosenttia työttömyyseläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä ilman lapsikorotusta.

3.3.3 Rahastoidun osan määrääminen, kun eläke lasketaan soveltaen EU-asetuksen sosiaaliturvasäännöksiä

Jos työttömyyseläke lasketaan soveltaen EU-asetuksen sosiaaliturvasäännöksiä, työttömyyseläkkeen rahastoitua osa määräytyy kansallisen lain mukaisesti lasketun työttömyyseläkkeen perusteella, vaikka työttömyyseläke myönnettäisiin pro rata -eläkkeenä.

TEL-LEL-TaEL-MEL-työttömyyseläkkeessä on rahastoitua osaa, jos kansallisen lain mukaan laskettuun eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika TEL- tai MEL-työsuhteen tai LEL-ansioiden perusteella. Tällöin rahastoitua osa määräytyy kohdan 4.3.1 mukaisesti. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen määrä on yhteisesti kustannettavaa ja kuuluu hyvitettyjen eläkkeiden osaan E_v^b . Jos eläketapahtuma on 1.1.2000 tai sen jäl-

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

keen, rahastoitu osa on 80 prosenttia työttömyyseläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä ilman lapsikorotusta.

3.3.4 Rahastoidun osan määrääminen, kun työttömyyseläke myönnetään osa-aikaeläkkeen jälkeen

Jos työttömyyseläke myönnetään 1.4.1998 tai sen jälkeen ja eläketahtuma on sattunut ennen 1.8.2002 ja työttömyyseläkettä edeltää vuonna 1994 tai myöhemmin alkanut osa-aikaeläke, saadaan työttömyyseläkkeen rahastoitu osa kohtien 4.3.1 ja 4.3.2 mukaisesti. Eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava määrä on tällöin kuitenkin eläkkeen määrä ilman lapsikorotusta ja ilman osa-aikaeläkkeen ansionalenemajaksoon perustuvaa työttömyyseläkkeen osaa. Työttömyyseläke on yhteisesti kustannettavaa siltä osin kuin se on karttunut osa-aikaeläkkeen ansionalenemajaksosta ja siihen liittyvältä tulevalta ajalta. Mikäli osa-aikaeläkkeen ansionalenemajaksoon ei liity tulevaa aikaa, on sen ajalta karttunut eläke työttömyyseläkkeen rahastoitua osaa. Jos työttömyyseläkkeen eläketahtuma on sattunut 1.8.2002 tai sen jälkeen, on työttömyyseläkkeen rahastoitu osa 80 prosenttia eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä ilman lapsikorotusta indeksoituna eläketahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun.

3.3.5 Uusi yhteensovitus

Eläkkeen rahastoitu osa ei muutu, jos työttömyyseläkkeeseen tehdään uusi yhteensovitus. Jos maksettava eläke on yhteensovituksen jälkeen pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke kokonaan rahastoitua osaa, kunnes se indeksikorotusten myötä saavuttaa entisen rahastoidun osan.

3.3.6 Eläkejärjestelyn oikaisu

Kuten työkyvyttömyyseläkkeessä. Kts 4.2 kohta Eläkkeen oikaisu.

3.4 TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan perhe-eläke

TEL-LEL-TaEL-MEL-perhe-eläkkeet ovat kokonaan yhteisesti kustannettavia ja kuuluvat hyvitettyjen eläkkeiden osaan E_v^b .

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.5 Osa-aikaeläke

TEL-LEL-MEL-osa-aikaeläkkeet ovat kokonaan yhteisesti kustannettavia ja kuuluvat hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v^b .

Jos osa-aikaeläkkeensaaja jatkaa työtä täytettyään 65 vuotta, muutetaan osa-aikaeläke saman suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi, joka jaetaan eri lakien mukaisiin osiin 65 vuoden ikään mennessä karttuneiden eläkkeiden suhteessa. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon jatkuvasta TEL-työsuhteesta karttunutta eläkettä. Osa-aikaeläkkeen suuruisen vanhuuseläkkeen TEL-LEL-TaEL-MEL-osan rahastoitu osa on kohdan 4.1.1 mukaisesti määritelty rahastoitu osa. Vanhuuseläkkeen rahastoitu osa ei muutu, kun eläkkeensaaja hakee lykättyä vanhuuseläkettä.

3.6 YEL:n mukainen perusturvan eläke

YEL:n alaisiin yrittäjätoimintajaksoihin perustuvan perusturvan mukaisen eläkkeen kokonaisuudessaan kustantavat YEL-toimintaa harjoittavat eläkelaitokset yhteisesti. YEL-eläke kuuluu kokonaan hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v^y .

YEL:n mukainen eläke ilmoitetaan eläkemenotiedostolla vähentämättömänä, vaikka eläkettä olisi vähennetty YEL 12 §:n 6 momentin perusteella. Vähennyksen määrä kirjataan vakuutusmaksuksi tai, jos vakuutusmaksu kuuluu toiselle eläkelaitokselle, tilitetään sille. Näitä tilityksiä ei hoideta vastuunjaon yhteydessä.

3.7 MYEL:n mukainen perusturvan eläke

MYEL:n alaisiin yrittäjätoimintajaksoihin perustuvan perusturvan mukaisen eläkkeen kokonaisuudessaan kustantaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Muut eläkelaitokset perivät maksamansa MYEL-eläkkeen Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta vastuunjaon yhteydessä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta peritään vähentämätön eläke, vaikka MYEL-eläkettä olisi vähennetty MYEL 12 §:n 5 momentin perusteella. Vähennyksen suuruinen määrä tilitetään Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle. Näitä tilityksiä ei hoideta vastuunjaon yhteydessä.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.8 Rekisteröity lisäeläke (TEL 11 §, YEL 11 § 1 mom. ja MYEL 11 § 1 mom.) ja työnantajavakuutuksen mukainen eläke

3.8.1 Rekisteröity TEL-lisäeläke

TEL:n mukaisesti rekisteröidystä lisäeläkkeestä ja työnantajavakuutuksen mukaisesta eläkkeestä kustantaa vakuutusmaksuja tai eläkevastuuta vastaavan määrän (rahastoidun osan) se eläkelaitos, jossa lisäeläketurva on vakuutettu. Loppuosa eläkkeestä kuuluu hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v^b. Rekisteröidyn lisäeläketurvan mukaisessa työttömyyseläkkeessä ei ole rahastoitua osaa, vaan se on aina kokonaan yhteisesti kustannettavaa.

Vastuunjaon yhteydessä eläkkeen maksanut eläkelaitos perii eläkkeen vakuuttaneelta eläkelaitokselta rahastoidun osan määrän ja ilmoittaa loppuosan eläkkeestä yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin.

Jatkuvaan työsuhteeseen liittyvän lisäeläkkeen ja sen rahastoidun osan määrä on aina kysyttävä lisäeläkkeen vakuuttaneelta eläkelaitokselta. Vapaakirjoihin perustuvien lisäeläkkeiden määrät saadaan Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteristä.

Työsuhteen päätyttyä ilmoitetaan ansaittu ja rahastoitu lisäeläkkeen määrä Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin eläkeikää 65 vuotta vastaavana. Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke myönnetään 65 vuodesta poikkeavan eläkeiän mukaan, muunnetaan eläkkeen rahastoitua osa vastaamaan eläkeikää ja eläkkeensaajan ikää eläkkeen alkamisajankohtana siten, että vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen pääoma-arvo säilyy. Vastaavasti menetellään, jos myönnetään lykätty tai varhennettu vanhuuseläke. Eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavaa rahastoitua osaa voi tiedustella lisäeläkkeen vakuuttaneesta eläkelaitoksesta tai Eläketurvakeskuksesta.

Jos maksettava lisäeläke on yhteensovituksen johdosta pienempi kuin rekisteriin merkitty eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke kokonaan rahastoitua osaa, kunnes se indeksikorotuksen myötä saavuttaa entisen rahastoidun osan määrän.

Rahastokoron alennuksesta 31.12.1997 johtuva lisäturvan rahastoidun osan pienennys on esitetty liitteessä 1.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

3.8.2 Työnantajavakuutuksen mukainen eläke

Työnantajavakuutukseen perustuvan eläkkeen rahastoitu osa määräytyy työnantajavakuutuksen laskuperusteiden mukaan.

3.8.3 Rekisteröity YEL-lisäeläke

YEL:n mukaisen rekisteröidyn lisäeläkkeen indeksikorotuksineen kustantaa se eläkelaitos, jossa lisäeläke on vakuutettu. Vastuunjaon yhteydessä eläkkeen maksanut eläkelaitos perii lisäeläkkeen vakuuttaneelta eläkelaitokselta koko maksamansa lisäeläkkeen. Lisäeläkkeen vakuuttanut eläkelaitos kustantaa rahastoidun osan ylittävät lisäeläkkeiden osat YEL:n mukaisen lisäeläkevakuutuksen perusteissa määritellystä tasausvastuusta \bar{V}_v^T . Siltä osin kuin tasausvastuu ei tähän riitä, on määrä $-\bar{V}_v^T$ yhteisesti kustannettavaa.

3.8.4 Rekisteröity MYEL-lisäeläke

MYEL:n mukaisen rekisteröidyn lisäeläkkeen indeksikorotuksineen kustantaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jolta peritään koko maksettu eläkkeen määrä vastuunjaon yhteydessä.

4 ELÄKELAITOSTEN VASTUU RAHASTOIDUISTA OSISTA

4.1 TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työkyvyttömyyseläke

Sellaisen eläkkeen rahastoidusta osasta, jossa TEL:n, LEL:n, TaEL:n tai MEL:n mukaan eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva aika tai sitä vastaavat ansiot, vastaa yksin se eläkelaitos, jossa vakuutetun työsuhteen perusteella eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika.

Jos eläkkeeseen myönnetään tuleva aika kahden tai useamman TEL-tösuhteen perusteella, jaetaan eläkkeen rahastoitu osa näihin työsuhteisiin perustuvien yhteensovittamattomien eläkkeiden suhteessa niiden eläkelaitosten kustannettavaksi, joissa nämä työsuhteet on vakuutettu.

Jos eläkkeeseen myönnetään tuleva aika sekä TEL:n että LEL:n mukaan, jaetaan eläkkeen rahastoitu osa tulevan ajan myöntäneen TEL-eläkelaitoksen ja Eteran kesken eläkkeen TEL- ja LEL-osien suhteessa.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

Eläkkeen rahastoituu osaan mahdollisesti sisältyvät TaEL- ja MEL-vapaakirjaeläkkeet jakautuvat TEL-eläkelaitoksen ja Eteran kesken.

Vastaavasti jos eläkkeeseen myönnetään tuleva aika sekä TEL:n että TaEL:n mukaan, jaetaan eläkkeen rahastoitu osa tulevan ajan myöntäneen TEL-eläkelaitoksen ja Esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassan kesken eläkkeen TEL- ja TaEL-osien suhteessa. Eläkkeen rahastoituu osaan mahdollisesti sisältyvät LEL- ja MEL-vapaakirjaeläkkeet jakautuvat TEL-eläkelaitoksen ja Esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassan kesken.

Samoin jos eläkkeeseen myönnetään tuleva aika sekä LEL:n että TaEL:n mukaan, jaetaan eläkkeen rahastoitu osa Eteran ja Esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassan kesken LEL:n ja TaEL:n mukaisten eläkkeiden suhteessa. Eläkkeen rahastoituu osaan mahdollisesti sisältyvät TEL- ja MEL-vapaakirjaeläkkeet jakautuvat Eteran ja Esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassan kesken.

Jos eläkkeeseen myönnetään tuleva aika sekä TEL:n että MEL:n mukaan, jaetaan eläkkeen rahastoitu osa tulevan ajan myöntäneen TEL-eläkelaitoksen ja Merimieseläkekassan kesken TEL-osan ja MEL-eläkkeen vastuunjako-osan suhteessa. Eläkkeen rahastoituu osaan mahdollisesti sisältyvät LEL- ja TaEL-vapaakirjaeläkkeet jakautuvat TEL-eläkelaitoksen ja Merimieseläkekassan kesken. Vastaavasti menettellään, jos tuleva aika on myönnetty LEL:n ja MEL:n tai TaEL:n ja MEL:n mukaan.

Jos eläkettä on suoritettu vain sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan ylittävältä osalta, vähentää sairausvakuutuslain mukainen päiväraha ensisijaisesti eläkkeen rahastoitua osaa.

4.2 TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukainen perusturvan työttömyyseläke

Sellaisen eläkkeen rahastoidusta osasta, jossa eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva aika TEL-työsuhteen perusteella, vastaa yksin ko. työsuhteen vakuuttanut eläkelaitos.

Etera vastaa yksin sellaisen eläkkeen rahastoidusta osasta, jossa LEL:n perusteella on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon tulevaa aikaa vastaavat ansiot.

Merimieseläkekassa vastaa yksin sellaisen eläkkeen rahastoidusta osasta, jossa MEL:n perusteella on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon tuleva aika.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

Jos eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika rinnakkaisten TEL-työsuhteiden perusteella, lasketaan eläkkeen rahastoitu osa kohdan 4.3 mukaisesti. Kukin eläkelaitos vastaa vakuuttamansa työsuhteen osuuden perusteella lasketusta rahastoidusta osasta.

Jos eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika eri lakien alaisten työsuhteiden perusteella, lasketaan eläkkeen rahastoitu osa kohdan 4.3 mukaisesti. Kukin eläkelaitos vastaa oman osuutensa rahastoidusta osasta.

Jos työttömyyseläke on vanhojen säännösten mukainen, tulevan ajan TEL-työsuhteen vakuuttanut eläkelaitos vastaa rahastoidusta osasta ainoastaan, jos työsuhde on kestänyt vähintään viisi vuotta.

5 KUNTOUTUSRAHA, KUNTOUTUSKOROTUS JA MUUT KUNTOUTUSKULUT

5.1 TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten maksama kuntoutusraha

Kuntoutusrahan rahastoitu osa on saman suuruinen kuin työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa olisi ollut, jos kuntoutusrahan sijasta olisi myönnetty työkyvyttömyyseläke. Eläketapahtumapäivä on tällöin kuntoutustapahtumapäivä. Rahastoitu osa on kuntoutusrahan myöntäneen eläkelaitoksen vastuulla. Siltä osin kuin kuntoutusraha ylittää rahastoidun osan, on kuntoutusraha yhteisesti kustannettavaa.

Jos kuntoutusrahan perusteena olevassa työkyvyttömyyseläkkeessä on otettu huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio yhden TEL- tai MEL-työsuhteen tai LEL:n tai TaEL:n perusteella, on kuntoutusrahan rahastoitu osa yhtä suuri kuin työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa olisi ollut, jos kuntoutusrahan sijasta olisi myönnetty työkyvyttömyyseläke.

Jos kuntoutusrahan perusteena olevassa eläkkeessä on otettu huomioon tuleva aika kahden tai useamman työsuhteen, tai kahden tai useamman lain perusteella, on rahastoitu osa se osa kuntoutusrahasta, joka olisi ollut kuntoutusrahan myöntäneen eläkelaitoksen vastuulla, jos kuntoutujalle olisi myönnetty työkyvyttömyyseläke. Se osa kuntoutusrahasta, joka olisi ollut työkyvyttömyyseläkettä myönnettäessä toisen eläkelaitoksen vastuulla, on yhteisesti kustannettavaa.

Kuntoutusrahan sisältyvä MEL-eläkkeen ylite on aina yhteisesti kustannettavaa.

Jos kuntoutusrahan määrä muuttuu uuden yhteensovituksen vaikutuksesta, kuntoutusrahan rahastoitu osa ei muutu. Jos maksettava kuntou-

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

tusraha on yhteensovituksen jälkeen pienempi kuin sen rahastoitu osa, kuntoutusraha on kokonaan rahastoitua osaa.

Osakuntoutusrahan määrä on puolet kuntoutusrahan määrästä. Osakuntoutusrahan rahastoitu osa määräytyy kuten kuntoutusrahan rahastoitu osa.

5.2 YEL-eläkelaitosten maksama kuntoutusraha

YEL-eläkelaitosten maksamat kuntoutusrahajat ovat kokonaan YEL-laitosten yhteisesti kustannettavia.

5.3 Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksama kuntoutusraha

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksama kuntoutusraha on kokonaan MYEL:n mukaista ja siten maatalousyrittäjien eläkelaitoksen omalla vastuulla. Näin myös silloin, kun kuntoutusrahan perusteena olevassa työkyvyttömyyseläkkeessä on otettu huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio myös muun lain kuin MYEL:n mukaan.

5.4 Julkisen sektorin eläkelaitoksen maksama kuntoutusraha

Julkisen sektorin eläkelaitoksen maksama kuntoutusraha on kokonaan maksavan eläkelaitoksen lain mukaista.

5.5 Kuntoutuskorotus

Työkyvyttömyyseläkkeeseen, kuntoutustukeen ja kuntoutusrahaan voidaan maksaa kuntoutuskorotusta, joka on 33 % yhteensovitetun työkyvyttömyyseläkkeen, kuntoutustuen tai kuntoutusrahan määrästä.

Jos kuntoutuskorotusta maksetaan työkyvyttömyyseläkkeeseen tai kuntoutustukeen, niin julkisen sektorin kuntoutuskorotuksen maksaa julkinen sektorin eläkelaitos, yksityisen sektorin kuntoutuskorotuksen, myös MEL-ylitteeseen tulevan korotuksen, kustantaa TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n osalta TEL-LEL-TaEL-MEL eläkelaitokset yhteisesti, YEL:n osalta YEL-eläkelaitokset yhteisesti ja MYEL:n osalta maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

Jos kuntoutuskorotusta maksetaan kuntoutusrahaan, on kuntoutuskorotus kuntoutusrahan myöntäneen eläkelaitoksen lain mukaista. TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n osalta kuntoutuskorotuksen kustantavat TEL-LEL-TaEL-MEL eläkelaitokset yhteisesti ja YEL:n osalta YEL-eläkelaitokset yhteisesti.

5.6 Muut kuntoutuksesta aiheutuvat kulut

Kuntoutukseen liittyvistä muista kustannuksista vastaa kokonaan kuntoutuksesta huolehtiva eläkelaitos. Tällaisia muita kustannuksia ovat esim. kuntoutuksesta aiheutuvat välittömät kustannukset ja harkinnanvarainen kuntoutusavustus. YEL-eläkelaitoksen myöntämistä muista kustannuksista vastaavat YEL-eläkelaitokset yhteisesti.

6 MEL-ELÄKE

6.1 MEL-eläkkeen vastuunjako-osan perusmäärä

MEL-eläkkeen vastuunjako-osa on TEL:n vähimmäisturvaa vastaava määrä MEL:n mukaisesta eläkkeestä. MEL-työsuhteen päättyessä merimieseläkekassa laskee MEL-vapaakirjan vastuunjako-osan perusmäärän ja ilmoittaa sen eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin vastaten eläkeikää 65. Eläkkeen laskemista varten merimieseläkekassa laskee jatkuvaan työsuhteeseen perustuvan MEL-eläkkeen vastuunjako-osan perusmäärän ja ilmoittaa sen eläkkeen myöntävälle eläkelaitokselle.

6.2 Eläkkeen MEL-osan jakaminen vastuunjako-osaan ja MEL-eläkkeen ylitteeseen

MEL-eläkkeen vastuunjako-osa saadaan siten, että yhteensovituksen jälkeen eläke yhteensovitetaan uudestaan käyttäen ansaitun MEL-eläkkeen sijasta MEL-eläkkeen vastuunjako-osaa.

Eläkelaitos, joka myöntää eläkkeen, lisää eläketurvakeskuksen työsuhderekisteristä tai merimieseläkekassalta saatuun MEL-eläkkeen vastuunjako-osan perusmäärään tarvittaessa lapsikorotuksen ja työeläkelisän, minkä jälkeen eläkelaitos yhteensovittaa ja eläkesovittaa MEL-eläkkeen vastuunjako-osan. Lapsikorotus lasketaan MEL 15 d §:n mukaan. MEL-eläkkeen vastuunjako-osaa yhteensovitettaessa otetaan huomioon muiden lakien mukaiset vapaakirjaeläkkeet. Yhteensovitettua

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

MEL-eläkkeen vastuunjako-osaa lykätään tai varhennetaan tarvittaessa.

MEL-eläkkeen ylite saadaan vähentämällä maksettavasta MEL-eläkkeestä vastuunjako-osa.

6.3 Vastuunjaossa huomioon otettava eläke

Vastuunjaossa otetaan huomioon MEL-eläkkeen vastuunjako-osa ja maksettavat TEL-, LEL- ja TaEL-eläkkeet. Niiden yhteismäärän perusteella lasketaan eläkkeen rahastoitu osa ja yhteisesti kustannettava osa. MEL-eläkkeiden ylitteet peritään merimieseläkekassalta eläkkeen perintätiedostossa. YEL- ja MYEL-eläkkeet otetaan vastuunjaossa huomioon sen suuruksina kuin niitä maksetaan.

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

1 TEL-PERUSELÄKETURVAN, LEL:N, TAE:N JA MEL:N MUKAISEN VANHUUSELÄKKEEN RAHASTOIDUN OSAN MUUNTAMINEN

Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriotteella ovat päätyneistä työsuhteista karttuneet ansaitun eläkkeen määrät ja työsuhdejakoista karttuneet vanhuuseläkkeen rahastoidut osat. Määriteltäessä alkaneen vanhuuseläkkeen rahastoitua osaa on ensin kohtien 1.1 ja 1.2 mukaisesti tarkistettava, että otteella olevassa rahastoidussa osassa on otettu huomioon rahastoitujen vanhuuseläkkeiden tasokorotukset ja rahastokoron alennuksesta johtuva rahastoidun osan pienennys. Sen jälkeen, mikäli eläke alkaa muusta kuin 65 vuoden iästä, on rahastoituu eläke muunnettava vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää kohdan 1.3 mukaisesti.

1.1 Rahastoidun osan tasokorotukset

Ensimmäinen tasokorotus 31.12.1990:

- kertoimella 1,012 korotettiin niiden 45 vuotta täyttäneiden työntekijöiden vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia, jotka eivät olleet täyttäneet vanhuuseläkeikää eivätkä olleet varhennetulla vanhuuseläkkeellä.

Toinen tasokorotus 31.12.1993:

- kertoimella 1,007 korotettiin niiden 23 vuotta täyttäneiden työntekijöiden vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia, jotka eivät olleet täyttäneet vanhuuseläkeikää eivätkä olleet varhennetulla vanhuuseläkkeellä.

Tasokorotukset 31.12.2000 alkaen:

- vuoden 2000 lopusta lähtien on sovittu, että vastaisten ja alkaneiden vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia korotetaan vuosittain eläkevastuiden korkotuoton sillä osalla, joka vastaa laskuperustekoron ja rahastoille hyvitetävän koron erotusta. Vanhuuseläkkeiden rahastoidun osan korotuskerroin vahvistetaan vuosittain laskuperusteiden mukana.

Tähän mennessä vahvistetut korotuskertoimet ovat

- 31.12.2000 korotuskerroin oli 1,0296
- 31.12.2001 korotuskerroin oli 1,0327
- 31.12.2002 korotuskerroin oli 1,0264

Työsuhderekisteriotteella on työsuhdejakson rahastoituu vanhuuseläke eläkelaitoksen ilmoituksen mukaisena eli jakson päättymisvuotta edeltävän vuoden lopun tasoon korotettuna. Oteelle lasketaan myös rahastoituu osa otteen antovuotta edeltävän vuoden lopun tasoon korotettuna. Mikäli työnteki-

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

jä on otteen antohetkellä jo vanhuuseläkkeellä yksityisestä palveluksesta (ETK:n eläketapahtumarekisterin mukaan), otetaan korotukset kuitenkin huomioon vain vanhuuseläkeiän täyttämivuotta tai varhennetun vanhuuseläkkeen alkamisvuotta edeltävän vuoden loppuun. Oteella ilmoitetaan ko. euromäärän jäljessä vuosi, johon asti korotukset on otettu huomioon.

Alkaneen vanhuuseläkkeen rahastoitu osa saadaan viimeksi mainitusta otteelle lasketusta suureesta. Jos kuitenkin vanhuuseläke alkaa tammikuun 1. päivänä otteen antovuonna tai aikaisemmin tai jos varhennettu vanhuuseläke alkaa otteen antovuotta aikaisemmin, on otteelle lasketusta rahastoidusta osasta poistettava aiheettomat korotukset.

1.2 Rahastokoron alennuksesta johtuva rahastoidun osan pienennys (perusturva)

Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa laskuperusteissa määriteltyä, eläkelaitosten vastuvelan ja eläkevastuun laskennassa käytettävää rahastokorkoa alennettiin 1.1.1997 alkaen 5 prosentista 3 prosenttiin. Vastuvelan ja eläkevastuun määrä pidettiin ennallaan pienentämällä 1.1.1997 eläkelaitosten vastuulla olevia eläkkeen rahastoituja osia Eläketurvakeskuksessa lasketuilla muunnoskertoimilla siten, että eläkkeiden pääoma-arvo säilyi.

Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriotteella työsuhteen rahastoitu osa on sellaisena kuin eläkelaitos on sen Eläketurvakeskukselle ilmoittanut. Ennen 1.1.1997 päättyneistä työsuhteista otteella on myös rahastokoron alennuksen johdosta muunnettu rahastoitu osa, jossa on otettu huomioon tasokorotukset kohdan 1 mukaisesti. 31.12.1996 jälkeen päättyneiden työsuhteiden osalta eläkelaitos ilmoittaa työsuhderekisteriin muunnetun rahastoidun osan.

1.3 Rahastoidun osan muuntaminen vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää

Rekisteriotteella euromäärät vastaavat eläkeikää 65 vuotta. Kun työntekijä siirtyy vanhuuseläkkeelle 65 vuoden iässä, vanhuuseläkkeen rahastoidut osat saadaan suoraan rekisteriotteelta ottaen kuitenkin huomioon edellä kohdissa 1.1 ja 1.2 esitetyt tilanteet.

Jos henkilö siirtyy vanhuuseläkkeelle muusta kuin 65 vuoden iästä lukien, muunnetaan rekisteriotteella näkyvät ja mahdollisesti kohdan 1 mukaisesti tarkistetut rahastoidut osat eläkkeellesiirtymisikää vastaaviksi jakamalla ne kertoimella

$$(1) \quad \frac{\bar{N}_z}{\bar{N}_{65}},$$

missä z on eläkkeensaajan ikä eläkkeellesiirtymishetkellä kuukauden tarkkuudella laskettuna.

Muuntokertoimien arvot on annettu seuraavissa Eläketurvakeskuksen yleiskirjeissä:

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

- yleiskirjeessä 13/83 annettuja muuntokertoimia käytetään, jos työntekijä on siirtynyt vanhuuseläkkeelle 1.1.1983–31.12.1986 välisenä aikana
- yleiskirjeessä B2/95 annettuja muuntokertoimia käytetään, jos työntekijä on siirtynyt vanhuuseläkkeelle 1.1.1987–31.12.1996 välisenä aikana
- yleiskirjeessä B3/2000 annettuja muuntokertoimia käytetään, jos työntekijä on siirtynyt vanhuuseläkkeelle 1.1.1997–31.12.2001 välisenä aikana
- yleiskirjeessä B1/2002 annettuja muuntokertoimia käytetään, jos työntekijä on siirtynyt vanhuuseläkkeelle 1.1.2002 tai sen jälkeen.

Kuitenkin, jos työntekijän eläkkeellemeno on lykkäätynyt siten, että hetki 1.1.2002 sattuu lykkäysajalle, muunnetaan rahastoitu osa vastaamaan henkilön ikää 1.1.2002 yleiskirjeen B3/2000 mukaisilla kertoimilla ja tästä iästä eläkkeellemenoikään yleiskirjeen B1/2002 mukaisilla kertoimilla (Liite 2, esimerkki 3).

2 REKISTERÖIDYN TEL-LISÄELÄKETURVAN RAHASTOKORON ALENNUKSESTA JOHTUVA RAHASTOIDUN OSAN PIENENNYS

Eläkevastuun laskennassa käytetty rahastokorko rekisteröidyn TEL-lisäturvan ja työnantajavakuutuksen osalta alennettiin 31.12.1997 alkaen 5 prosentista 3 prosenttiin.

Muutos aiheutti lisäturvan eläkkeiden rahastoitujen osien pienentämisen. Rekisteröidyn lisäturvan ja työnantajavakuutuksen mukaisten eläkkeiden rahastoidut osat 31.12.1997 pienennettiin kertomalla ne muunnoskertoimilla siten, että eläkkeiden pääoma-arvo säilyi.

Eläketurvakeskus on julkaissut muunnoskerrointaulukot, joita saa Eläketurvakeskuksesta. Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriotteella on rekisteriin ilmoitetun rahastoidun osan lisäksi 31.12.1997 muunnettu rahastoitu osa niiden työsuhteiden osalta, jotka päättyivät ennen 1.1.1998. Jälkeen 31.12.1997 päättyneiden työsuhteiden osalta eläkelaitos ilmoittaa työsuhderekisteriin muunnetun rahastoidun osan.

SISÄLLYSLUETTELO

Esimerkki 1.	TEL-LEL-YEL-vanhuuseläke	1
Esimerkki 2.	Varhennettu TEL-LEL-vanhuuseläke	2
Esimerkki 3.	Lykätty TEL-MYEL-vanhuuseläke	3
Esimerkki 4.	TEL-LEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (TEL ja YEL rinnakkain).....	4
Esimerkki 5.	TEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (yhteensovitus)	5
Esimerkki 6.	TEL-LEL-TaEL-yksilöllinen varhaiseläke (Yhteensovitus).....	7
Esimerkki 7.	TEL-työkyvyttömyyseläke (Tuleva aika kahdesta rinnakkaisesta työsuhteesta).....	9
Esimerkki 8.	TEL-työkyvyttömyyseläke (Osatyökyvyttömyyseläke muuttuu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi ja takaisin osatyökyvyttömyyseläkkeeksi).....	10
Esimerkki 9.	TEL-yksilöllinen varhaiseläke (Lepäävänä oleva tai osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruusena maksettava YVE).....	11
Esimerkki 10.	Työkyvyttömyyseläke (MEL-vapaakirja).....	12
Esimerkki 11.	LEL-yksilöllinen varhaiseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (osa-aikaeläkkeeseen liittyy tuleva aika ja eläketapahtuma ennen 1.1.2003)	14
Esimerkki 12.	Työkyvyttömyyseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (Osa-aikaeläkkeen ansion alenema jaksoon liittyy tuleva aika ja eläketapahtuma 1.1.2003 jälkeen).....	15
Esimerkki 13.	Osatyökyvyttömyyseläke entisin perustein kuntoutusrahan jälkeen	16
Esimerkki 14.	Kuntoutusraha (Eläkelaitos kuntouttaa jatkuvassa työsuhteessa olevaa työntekijää).....	17
Esimerkki 15.	Kuntoutusraha (Eläkelaitos kuntouttaa jatkuvassa työsuhteessa olevaa työntekijää, rinnakkaiset työsuhteet).....	18
Esimerkki 16.	Kuntoutustuki ja kuntoutusraha.....	19
Esimerkki 17.	Kuntoutuskorotus.....	21
Esimerkki 18.	TEL-YEL-MYEL-työttömyyseläke (kaksi TEL-työsuhdetta rinnakkain)	22
Esimerkki 19.	TEL-LEL-MEL-työttömyyseläke	23
Esimerkki 20.	TEL-työttömyyseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (työttömyyseläkkeen eläketapahtumapäivä ennen 1.8.2002)	24
Esimerkki 21.	TEL-työttömyyseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (työttömyyseläkkeen eläketapahtumapäivä oli 30.9.2002).....	25
Esimerkki 22.	TEL-työttömyyseläke (OTK → TT, vanhan lain mukainen TT)	26
Esimerkki 23.	TEL-työttömyyseläke (KUTU → TT, entisin perustein).....	27
Esimerkki 24.	Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	28
Esimerkki 25.	Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	29
Esimerkki 26.	Työkyvyttömyys-/työttömyyseläke (EU-säännökset)	30
Esimerkki 27.	Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	30
Esimerkki 28.	Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	31
Esimerkki 29.	Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	32
Esimerkki 30.	Vanhuuseläke / kertasuoritus (EU-säännökset)	33
Esimerkki 31.	Täysitehoinen työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	33
Esimerkki 32.	Täysitehoinen työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	34
Esimerkki 33.	Täysitehoinen työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)	35
Esimerkki 34.	Osa-aikaeläkkeen jälkeinen yksilöllinen varhaiseläke (EU-säännökset).....	36
Esimerkki 35.	TEL-LEL -työkyvyttömyyseläkkeen muutos (tulevan ajan ositus poistettiin Saksan antaman hylkäävän päätöksen johdosta)	37

Esimerkki 1. TEL-LEL-YEL-vanhuuseläke

Työntekijä on syntynyt 13.2.1937 ja vanhuuseläke alkoi 1.3.2002.

Eläkkeen määrä eläkkeen alkaessa on

TEL-eläke	200,00 €/kk
LEL-eläke	25,00 €/kk
YEL-eläke	50,00 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>275,00 €/kk</u>

Rekisteriotteen mukaan eläkkeen rahastoitu osa on

TEL-eläke	15,00 €/kk
LEL-eläke	2,00 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>17,00 €/kk</u>

Eläkkeen rahastoidun osan selvittely tapahtuu suureen EVRM avulla. Eläkkeessä on rahastoitua osaa yhteensä

17,00 €/kk

Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^a luetaan
225,00 - 17,00 €/kk =

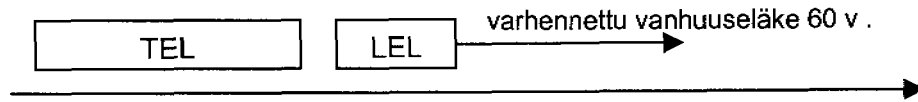
208,00 €/kk

YEL-eläke on YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa. Eläkkeisiin E^y luetaan

50,00 €/kk

Esimerkki 2. Varhennettu TEL-LEL-vanhuuseläke

Nainen, joka on syntynyt 5.7.1942, jäi varhennetulle vanhuuseläkkeelle 60-vuotiaana 1.8.2002 alkaen.

Eläkkeen määrä eläkkeen alkaessa on

TEL-eläke	100,00 €/kk
LEL-eläke	60,00 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>160,00 €/kk</u>

Rekisteriotteen eläkeikää 65 vuotta vastaava rahastoitu osa on

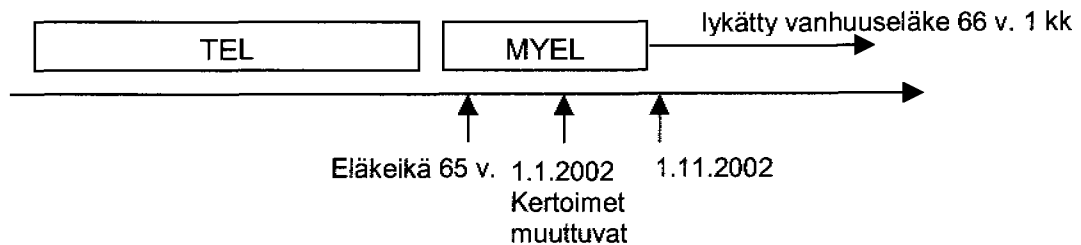
TEL-eläke	12,00 €/kk
LEL-eläke	3,50 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>15,50 €/kk</u>

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat?

Maksettava TEL-LEL-eläke	160,00 €/kk
Rahastoitu TEL-eläke 12,00 €/kk muunnettuna vastaamaan eläkkeelle siirtymisikää 60 v (kerroin 1,3266; YK B 1/2002) 12,00 €/kk / 1,3266 =	9,05 €/kk
Rahastoitu LEL-eläke 3,50 €/kk muunnettuna vastaamaan eläkkeelle siirtymisikää 60 v (kerroin 1,3266; YK B 1/2002) 3,50 €/kk / 1,3266 =	2,64 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa	148,31 €/kk

Esimerkki 3. Lykätty TEL-MYEL-vanhuuseläke

Mies, joka on syntynyt 1.9.1936 jäi eläkkeelle 66 vuoden ja 1 kuukauden ikäisenä 1.11.2002 alkaen.

Eläkkeen määrä eläkkeen alkaessa on

TEL-eläke	250,00 €/kk
MYEL-eläke	50,00 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>300,00 €/kk</u>

Rekisteriotteen mukaan TEL-eläkkeen rahastoitu osa on 17,00 €/kk (vastaa eläkeikää 65 vuotta).

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat?

Koska henkilö jää lykätylle vanhuuseläkkeelle, täytyy eläkkeen rahastoitu osa muuntaa vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää. Rahastoidun osan muuntokertoimet annetaan ETK:n yleiskirjeillä.

Hetki 1.1.2002 sattuu lykkäysajalle, jolloin rahastoitu osa lykätään vastaamaan henkilön ikää hetkellä 1.1.2002 Yleiskirjeessä B 3/2000 olevien kertoimien mukaan ja tästä iästä eläkkeellesiirtymisikään Yleiskirjeen B 1/2002 mukaan.

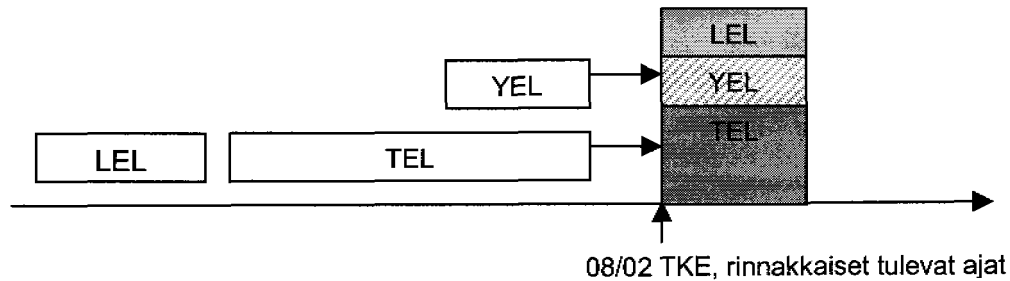
Rahastoitu TEL-osa muunnettuna vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää 66 v 1 kk on $17,00 \text{ €/kk} / 0,9801 / (0,9209 / 0,9807) = 18,47 \text{ €/kk}$

Yhteisesti kustannettavaa on $250,00 \text{ €/kk} - 18,47 \text{ €/kk} = 231,53 \text{ €/kk}$

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastuulla on eläkkeen MYEL-osa 50,00 €/kk

Esimerkki 4. TEL-LEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (TEL ja YEL rinnakkain)

Työntekijälle (syntynyt 1944) myönnettiin heinäkuussa 2002 työkyvyttömyyseläke, joka alkoi ensisijaisuusajan päätyttyä 1.8.2002. Työkyvyttömyyseläketapahtuma oli 13.9.2001.

Eläkkeen määrä eläkkeen alkaessa:

TEL-eläke	760,00 €/kk
YEL-eläke	117,00 €/kk
LEL-vapaakirja	50,00 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>927,00 €/kk</u>

TEL- ja YEL-eläkkeitä määrättäessä on eläkkeeseen huomioitu tuleva aika. Yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeen määrään.

Miten työkyvyttömyyseläkkeestä aiheutuneet kustannukset jaetaan eläkelaitosten kesken?

Maksettava TEL-LEL-eläke 810,00 €/kk

TEL-LEL-rahastoitu osa
 $80\% \times (1981 / 2054) \times 810,00 \text{ €/kk} = 624,97 \text{ €/kk}$

TEL-LEL-rahastoitu osa on tulevan ajan myöntäneen TEL-eläkelaitoksen vastuulla.

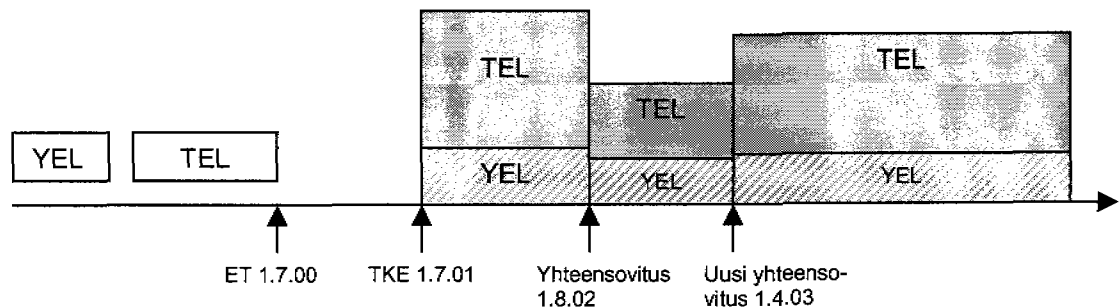
TEL-LEL-yhteisesti kustannettava osa
 $810,00 \text{ €/kk} - 624,97 \text{ €/kk} = 185,03 \text{ €/kk}$

Työkyvyttömyyseläkkeen yhteisesti kustannettavasta osasta vastaavat TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitokset yhteisesti.

Eläkkeen YEL-osa on YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa 117,00 €/kk.

Esimerkki 5. TEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (yhteensovitus)

Työntekijälle (s. 1.7.1942) myönnettiin kesäkuussa 2001 työkyvyttömyyseläke, joka alkoi 1.7.2001 (työkyvyttömyyseläketapahtuma 1.7.2000).

Eläkkeen määrä sen alkaessa:

TEL-eläke	1 000,00 €/kk
YEL-eläke	170,00 €/kk
Yhteensä	1 170,00 €/kk

Eläkkeeseen tehtiin yhteensovitus 1.8.2002, minkä jälkeen eläkkeen määrä oli

TEL-eläke	630,15 €/kk
YEL-eläke	107,85 €/kk
Yhteensä	738,00 €/kk

Uuden 1.4.2003 suoritetun yhteensovituksen jälkeen työkyvyttömyyseläke oli

TEL-eläke	855,30 €/kk
YEL-eläke	141,70 €/kk
Yhteensä	997,00 €/kk

Eläkettä laskettaessa on otettu huomioon tuleva aika TEL:n mukaan. Kuinka suurina ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat eri vuosina?

Vuonna 2001

Maksettava TEL-eläke 1.7.-31.12.2001	1 000,00 €/kk
TEL-eläkkeen rahastoitu osa 1.7.-31.12.2001	
$80 \% \times (1903/1981) \times 1 000,00 \text{ €/kk} =$	768,50 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.7.-31.12.2001	231,50 €/kk
YEL-eläke 1.7.- 31.12.2001	170,00 €/kk

TEL-eläkkeen rahastoidun osan kustantaa TEL-eläkkeen myöntänyt eläkelaitos itse. YEL-eläkkeen kustantavat YEL-laitokset yhteisesti.

Vuonna 2002

Maksettava TEL-eläke 1.1. - 31.7.2002	$(2054 / 1981) \times 1\,000 \text{ €/kk} =$	1 036,85 €/kk
Rahastoitu TEL-osa 1.1. - 31.7.2002		768,50 €/kk
Yhteisesti kustannettava TEL-osa 1.1.- 31.7.2002		268,35 €/kk
Yhteisesti kustannettava YEL-osa 1.1.-31.7.2002		
$(2054 / 1981) \times 170 \text{ €/kk} =$		176,26 €/kk
Maksettava TEL-eläke 1.8.-31.12.2002		630,15 €/kk
Rahastoitu TEL-osa 1.8.-31.12.2002		630,15 €/kk
Yhteisesti kustannettava TEL-osa 1.8.-31.12.2002		0,00 €/kk
Yhteisesti kustannettava YEL-osa 1.8.-31.12.2002		107,85 €/kk

Koska maksettava TEL-eläke on 1.8.2002 tehdyn yhteensovituksen jälkeen pienempi kuin eläkkeen alkuperäinen rahastoitu osa, on TEL-eläke kokonaan rahastoitua osaa.

Vuonna 2003

Maksettava TEL-eläke 1.1.-31.3.2003	$(2103 / 2054) \times 630,15 \text{ €/kk} =$	645,18 €/kk
Rahastoitu TEL-osa 1.1.-31.3.2003		645,18 €/kk
Yhteisesti kustannettava TEL-osa 1.1.-31.3.2003		0,00 €/kk
Yhteisesti kustannettava YEL-osa 1.1.-31.3.2003		
$(2103 / 2054) \times 107,85 \text{ €/kk} =$		110,42 €/kk

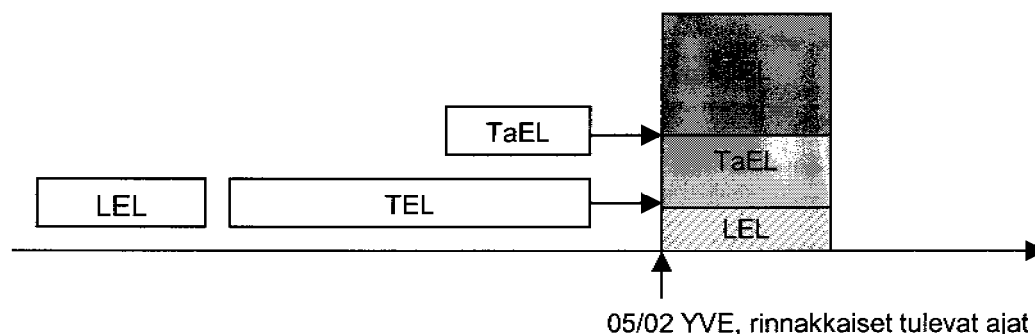
Koska maksettava TEL-eläke on edelleen pienempi kuin eläkkeen alkuperäinen rahastoitu osa, on TEL-eläke kokonaan rahastoitua osaa.

Maksettava TEL-eläke 1.4.-31.12.2003		855,30 €/kk
Rahastoitu TEL-osa 1.4.-31.12.2003		768,50 €/kk
Yhteisesti kustannettava TEL-osa 1.4.-31.12.2003		86,80 €/kk
Yhteisesti kustannettava YEL-osa 1.4.-31.12.2003		141,70 €/kk

1.4.2003 suoritetun yhteensovituksen jälkeen eläkkeen alkuperäisen rahastoidun osan ylittävä osuus on yhteisesti kustannettavaa osaa.

Esimerkki 6. TEL-LEL-TaEL-yksilöllinen varhaiseläke (Yhteensovitus)

Työntekijälle (s. 3.4.1940) myönnettiin huhtikuussa 2002 yksilöllinen varhaiseläke, joka alkoi 1.5.2002. Eläketapahtumapäivä oli 30.4.2002.

Yksilöllisen varhaiseläkkeen määrä ennen yhteensovitusta:

TEL-eläke (sis. vapaakirjan)	375,00 €/kk
TaEL-eläke	110,00 €/kk
LEL-vapaakirjaeläke	18,00 €/kk
Yhteensä	503,00 €/kk

Eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva aika TEL:n ja TaEL:n perusteella.

Eläkkeen alkaessa tehtiin yhteensovitus tapaturmapäivärahan 471,00 €/kk kanssa. 21.5.2002 eläkkeensaajalle myönnettiin tapaturmaeläke 420,00 €/kk, minkä johdosta tehtiin uusi yhteensovitus 1.6.2002. Korkein eläkkeen perusteena oleva palkka oli 1 430,00 €/kk vuoden 2002 indeksissä.

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat?

Yhteensovittamattomat eläkkeet ja korvaukset eläkkeen alkaessa 1.5.2002:

Tapaturmapäiväraha	471,00 €/kk
TEL-LEL-TaEL-eläke	503,00 €/kk
Yhteensä	974,00 €/kk

Yhteensovitusperuste	1 430,00 €/kk
Yhteensovitusraja $0,6 \times 1\,430,00$ €/kk =	858,00 €/kk
Ylite $974,00$ €/kk - $858,00$ €/kk =	116,00 €/kk

Yhteensovitettu TEL-LEL-TaEL-eläke on siis $503,00$ €/kk - $116,00$ €/kk = **387,00 €/kk**

Eläkkeet ja korvaukset eläkkeen alkaessa:

Maksettava eläke 1.5.-31.5.2002	387,00 €/kk
Rahastoitu osa 1.5.-31.5.2002	
$80\% \times 387,00$ €/kk =	309,60 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.5.-31.5.2002	77,40 €/kk

Rahastoitu osa jaetaan TEL-laitoksen ja Eteran vastuulle. TEL-laitos kustantaa TEL-vapaakirjaeläkkeen ja LEL-vapaakirjaeläke jakautuu TEL-laitoksen ja Eteran vastuulle.

TEL-laitoksen vastuulla
 $(375,00 / 485,00) \times 309,60 \text{ €/kk} = 239,38 \text{ €/kk}$

Eteran vastuulla:
 $(110,00 / 485,00) \times 309,60 \text{ €/kk} = 70,22 \text{ €/kk}$

Yhteensovittamattomat eläkkeet 1.6.2002:

Tapaturmaeläke	420,00 €/kk
TEL-LEL-TaEL-eläke	503,00 €/kk
<hr/> Yhteensä	<hr/> 923,00 €/kk

Ylite $923,00 \text{ €/kk} - 858,00 \text{ €/kk} = 65,00 \text{ €/kk}$

Yhteensovitettu TEL-LEL-TaEL-eläke on siis
 $503,00 \text{ €/kk} - 65,00 \text{ €/kk} = 438,00 \text{ €/kk}$

Eläkkeen rahastoitu osa ei muutu yhteensovituksessa, joten eläkkeen rahastoitu osa on edelleen $309,60 \text{ €/kk}$ ja loput eläkkeestä on yhteisesti kustannettavaa.

Maksettava eläke 1.6.–31.12.2002	438,00 €/kk
Rahastoitu osa 1.6.–31.12.2002	309,60 €/kk
TEL-laitoksen vastuulla 1.6.–31.12.2002	239,38 €/kk
Eteran vastuulla 1.6.–31.12.2002	70,22 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.6.–31.12.2002	128,40 €/kk

Esimerkki 7. TEL-työkyvyttömyyseläke (Tuleva aika kahdesta rinnakkaisesta työsuhteesta)

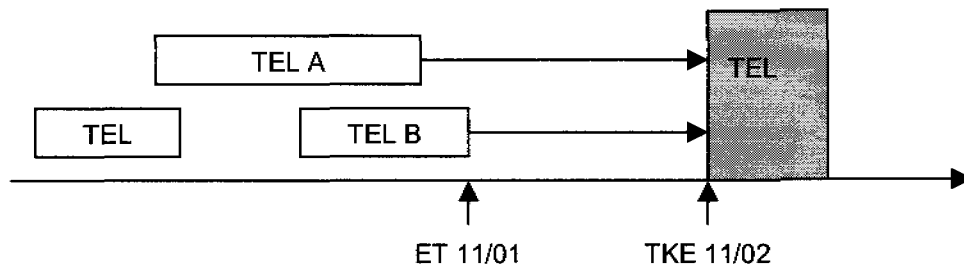
Työntekijä on ollut kahdessa rinnakkaisessa TEL-työsuhteessa:

Työsuhde 1, vakuutettu eläkelaitoksessa A:
päätyi 30.8.2001

Työsuhde 2, vakuutettu eläkelaitoksessa B:
päätyi 31.10.2001

Työkyvyttömyyseläketapahtuma sattui marraskuussa 2001 ja eläkelaitos B myönsi tulevan ajan eläkkeen 1.11.2002 alkaen.

Työntekijällä oli lisäksi TEL-vapaakirja aiemmasta työsuhteesta, joka oli vakuutettu eläkelaitoksessa B.

Yhteensovitus oli pienentänyt eläkettä. Yhteensovittamattoman eläkkeen määrä oli 1 630,00 €/kk ja yhteensovitetun eläkkeen määrä 1 550,00 €/kk.

Yhteensovittamattoman eläkkeen määrä sen alkaessa oli:

Työsuhde 1	840,00 €/kk
Työsuhde 2	750,00 €/kk
TEL-vapaakirja	40,00 €/kk
Yhteensä	1 630,00 €/kk

Miten eläkelaitokset vastaavat eläkkeestä aiheutuneista kuluista?

Vastuu vapaakirjan määrästä jakautuu eläkelaitosten A ja B vastuulle yhteensovittamattomien, tulevan ajan eläkkeiden suhteessa.

Maksettava eläke 1.11.-31.12.2002	1 550,00 €/kk
Rahastoitu osa 1.11.-31.12.2002 $80\% \times (1981 / 2054) \times 1 550,00 \text{ €/kk} =$	1 195,93 €/kk
Eläkelaitoksen A vastuulla $(840,00 / (840,00+750,00)) \times 1 195,93 \text{ €/kk} =$	631,81 €/kk
Eläkelaitoksen B vastuulla $(750,00 / (840,00+750,00)) \times 1 195,93 \text{ €/kk} =$	564,12 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.11.-31.12.2002	354,07 €/kk

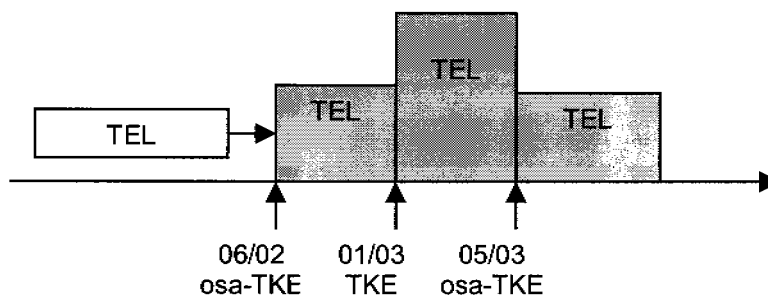
Maksettava eläke 1.1.-31.12.2003 $(2103 / 2054) \times 1 550,00 \text{ €/kk} =$	1 586,98 €/kk
Rahastoitu osa 1.1.-31.12.2003	1 195,93 €/kk
Eläkelaitoksen A vastuulla	631,81 €/kk
Eläkelaitoksen B vastuulla	564,12 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.1.-31.12.2003	391,05 €/kk

Esimerkki 8. TEL-työkyvyttömyyseläke (Osatyökyvyttömyyseläke muuttuu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi ja takaisin osatyökyvyttömyyseläkkeeksi)

Työntekijälle myönnettiin tulevan ajan osatyökyvyttömyyseläke 1.6.2002 alkaen. Eläketahtuma sattui 15.5.2002. Eläkkeen määrä sen alkaessa oli 250,00 €/kk. Yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeen määrään.

Osatyökyvyttömyyseläke muutettiin täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi 1.1.2003 alkaen. Eläkkeen määrä oli yhteensovituksen jälkeen 480,00 €/kk.

Täysi työkyvyttömyyseläke muutettiin 1.5.2003 alkaen jälleen osatyökyvyttömyyseläkkeeksi. Eläkkeen määrä oli yhteensovituksen jälkeen 238,00 €/kk.

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat?

Maksettava eläke 1.6.-31.12.2002		250,00 €/kk
Rahastoitu osa 1.6.-31.12.2002	80 % × 250,00 €/kk =	200,00 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.6.-31.12.2002		50,00 €/kk

Eläke muuttuu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi 1.1.2003.

Tällöin osatyökyvyttömyyseläkkeen määrä on
 $(2103 / 2054) \times 250,00 \text{ €/kk} = 255,96 \text{ €/kk}$

Maksettava eläke 1.1.-30.4.2003 (yhteensovitettu)		480,00 €/kk
Rahastoitu osa 1.1.-30.4.2003	$(480,00 / 255,96) \times 200,00 \text{ €/kk} =$	375,06 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.1.-30.4.2003		104,94 €/kk

Eläke muuttuu 1.5.2003 uudelleen osatyökyvyttömyyseläkkeeksi.

Maksettava eläke 1.5.-31.12.2003 (yhteensovitettu)		238,00 €/kk
Rahastoitu osa 1.5.-31.12.2003	$(238,00 / 480,00) \times 375,06 \text{ €/kk} =$	185,97 €/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.5.-31.12.2003		52,03 €/kk

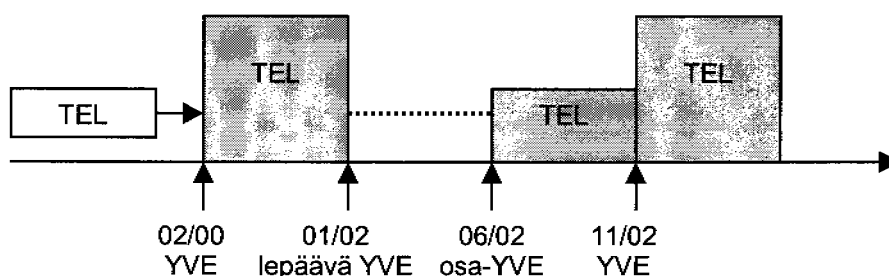
Rahastoidusta osasta vastaa eläkkeen myöntänyt eläkelaitos.

Esimerkki 9. TEL-yksilöllinen varhaiseläke (Lepäävänä oleva tai osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena maksettava YVE)

Työntekijälle (s.18.4.1940) myönnettiin 1.2.2000 alkaen TEL:n tulevan ajan yksilöllinen varhaiseläke.

Eläkkeensaaja palasi työelämään 1.1.2002, jolloin yksilöllinen varhaiseläke jäi lepäämään.

Työntekijä vähentää 1.6.2002 alkaen työntekoaan siten, että hänelle ryhdytään maksamaan yksilöllistä varhaiseläkettä osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena. Osatyökyvyttömyyseläkkeen määrä on 454,00 €/kk ja täyden eläkkeen määrä samana ajankohtana on 908,00 €/kk.

Työntekijä lopettaa ansiotyön ja hänelle maksetaan yksilöllistä varhaiseläkettä entisen suuruisena 1.11.2002 alkaen.

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat?

YVE jäi lepäämään ansiotyön ajaksi 1.1. - 31.5.2002.

YVEä maksetaan osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena 1.6. - 31.10.2002.

Eläkkeen rahastoitu osa sen alkaessa 1.2.2000 on

$(80 \% \times (1903 / 2054) \times 908,00) \text{ €/kk} =$

673,00 €/kk

Maksettava eläke 1.6.-31.10.2002

454,00 €/kk

Rahastoitu osa 1.6.-31.10.2002 $(454,00 / 908,00) \times 673,00 \text{ €/kk} =$

336,50 €/kk

Yhteisesti kustannettava osa 1.6.-31.10.2002

117,50 €/kk

YVEä maksetaan entisen suuruisena 1.11.2002 alkaen

Maksettava eläke 1.11.-31.12.2002

908,00 €/kk

Rahastoitu osa 1.11.-31.12.2002 $(908,00 / 454,00) \times 336,50 \text{ €/kk} =$

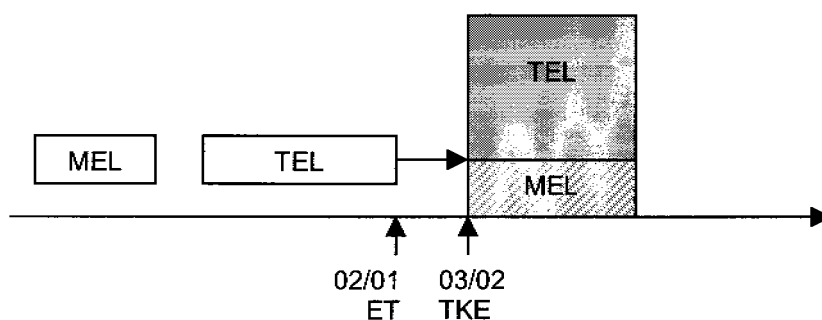
673,00 €/kk

Yhteisesti kustannettava osa 1.11.-31.12.2002

235,00 €/kk

Esimerkki 10. Työkyvyttömyyseläke (MEL-vapaakirja)

TEL-eläkelaitos myönsi työntekijälle (s.1950) helmikuussa 2002 työkyvyttömyyseläkkeen. Eläke alkoi 1.3.2002 ja eläketapahtuma sattui 18.2.2001. TEL-eläkkeeseen liitettiin tuleva aika. Viimeisen työsuhteen eläkeikä oli 65 vuotta.

Eläkkeen määrä ennen yhteensovitusta oli

TEL-eläke	1 156,00 €/kk
MEL-vapaakirja	144,00 €/kk
Yhteensä	1 300,00 €/kk

Yhteensovitusraja oli 1 243,00 €/kk ja eläkkeen määrä yhteensovituksen jälkeen oli

TEL-eläke	1 105,10 €/kk
MEL-vapaakirja	137,90 €/kk
Yhteensä	1 243,00 €/kk

Eläkkeen MEL-osan jakamiseksi vastuunjako varten MEL-vastuunjako-osaan ja MEL-ylitteeseen tehdään yhteensovitus uudelleen käyttäen eläkkeen MEL-osan sijasta MEL-vastuunjako-osaa. MEL-vastuunjako-osan perusmäärän eläkelaitos saa ETK:n työsuhterekisteriotteelta tai MEK:stä.

MEL-vastuunjako-osan yhteensovituksessa otetaan huomioon

MEL-vastuunjako-osa	104,00 €/kk
TEL-eläke	1 156,00 €/kk
Yhteensä	1 260,00 €/kk

MEL-vastuunjako-osa yhteensovituksen jälkeen, kun yhteensovitusraja on 1 243,00 €/kk

MEL-vastuunjako-osa	102,50 €/kk
TEL-eläke	1 140,50 €/kk
Yhteensä	1 243,00 €/kk

MEL-ylite saadaan vähentämällä yhteensovitettusta eläkkeen MEL-osasta yhteensovitettu MEL-vastuunjako-osa.

$$\text{MEL-ylite on } 137,90 \text{ €/kk} - 102,50 \text{ €/kk} = 35,40 \text{ €/kk}$$

Vastuunjaossa MEL-eläkkeestä otetaan huomioon vastuunjako-osa jolloin yhteensovitettu eläke on

MEL-vastuunjako-osa	102,50 €/kk
TEL-eläke	1 105,10 €/kk
Yhteensä	1 207,60 €/kk

Eläkkeen rahastoitu osa saadaan indeksoimalla eläkkeen alkamishetkeä vastaava yhteensovitettu vastuunjaossa huomioon otettava eläke eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja ottamalla tästä 80 %.

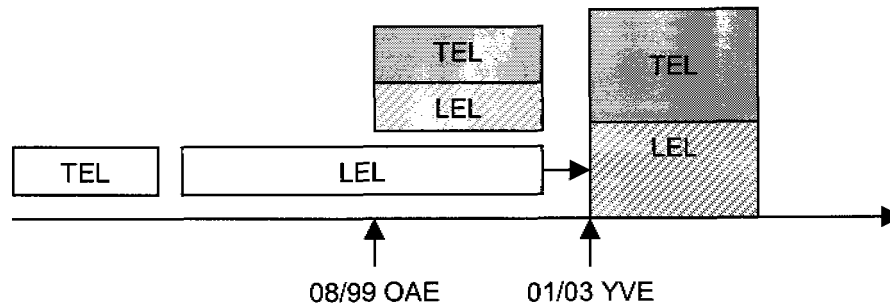
Eläkkeen rahastoitu osa on
 $80 \% \times (1981 / 2054) \times 1\,207,60 \text{ €/kk} = 931,75 \text{ €/kk}$

TEL-eläkelaitoksen vastuulla on eläkkeen rahastoitu osa 931,75 €/kk. MEK:in vastuulla olevan MEL-yliitteen 35,40 €/kk TEL-eläkelaitos perii vastuunjaon yhteydessä MEK:lta.

Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin
luetaan $1\,207,60 \text{ €/kk} - 931,75 \text{ €} = 275,85 \text{ €/kk}$

Esimerkki 11. LEL-yksilöllinen varhaiseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (osa-aikaeläkkeeseen liittyy tuleva aika ja eläketapahtuma ennen 1.1.2003)

Työntekijä (s. 2.6.1943) oli LEL-kokoaikatoissa vuodesta 1979 lähtien. Hän siirtyi osa-aikaeläkkeelle 1.8.1999 ja jatkoi työskentelyään LEL:n piirissä. Yksilöllisen varhaiseläkkeen ennakkopäätös annettiin ja työntekijä siirtyi yksilölliselle varhaiseläkkeelle 1.1.2003 alkaen. Yksilöllisen varhaiseläkkeen eläketapahtuma oli 15.10.2002.

Eläkkeen määrä on eläkkeen alkaessa:

LEL-ansioista karttunut eläke työeläkelisineen	831,56 €/kk
Ansion alenemasta karttunut eläke työeläkelisineen	63,69 €/kk
TEL-vapaakirjaeläke työeläkelisineen	500,24 €/kk
Osa-aikatyöhön liittyvän tulevan ajan osuus työeläkelisineen	52,19 €/kk
Osa-aikaeläkkeen ansion alenema jaksoon liittyvän tulevan ajan osuus työeläkelisineen	69,27 €/kk
Yhteensä	1516,95 €/kk

Miten eläke jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan?

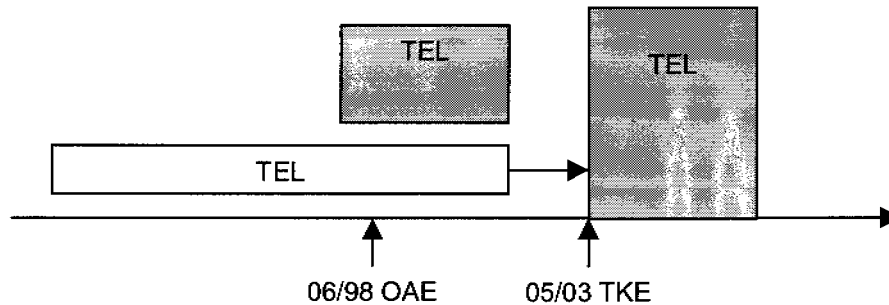
Koska yksilöllisen varhaiseläkkeen eläketapahtuma on sattunut ennen 1.1.2003, niin eläkkeen rahastoituu osa saadaan, kun eläkkeen alkumäärä ilman osa-aikaeläkkeen ansion alenema jaksolta ja siihen liittyvältä tulevalta ajalta karttunutta eläkkeen osaa indeksoidaan eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja tästä otetaan 80 %.

Rahastoidun osan määrä on
 $80\% \times 2054 / 2103 \times (831,56 + 500,24 + 52,19) \text{ €/kk} = 1\ 081,39 \text{ €/kk}$

Yhteisesti kustannettavan eläkkeen määrä on
 $1\ 516,95 \text{ €/kk} - 1\ 081,39 \text{ €/kk} = 435,56 \text{ €/kk}$

Esimerkki 12. Työkyvyttömyyseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (Osa-aikaeläkkeen ansion alenema jaksoon liittyvä tuleva aika ja eläketapahtuma 1.1.2003 jälkeen)

Työntekijä (s.30.5.1940) oli TEL-kokoaikatyössä vuodesta 1968 alkaen ja siirtyi osa-aikaeläkkeelle 1.6.1998. Työntekijä tuli työkyvyttömäksi 30.4.2003 ja siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle 1.5.2003.

Eläkkeen määrä eläkkeen alkaessa oli

TEL-ansioista karttunut eläke	656,00 €/kk
Osa-aikatyöstä karttunut eläke	25,00 €/kk
Ansion alenemasta karttunut eläke	20,00 €/kk
Osa-aikatyöhön liittyvän tulevan ajan osuus	34,00 €/kk
Osa-aikaeläkkeen ansion alenema jaksoon liittyvän tulevan ajan osuus	26,00 €/kk
Yhteensä	761,00 €/kk

Miten eläke jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan?

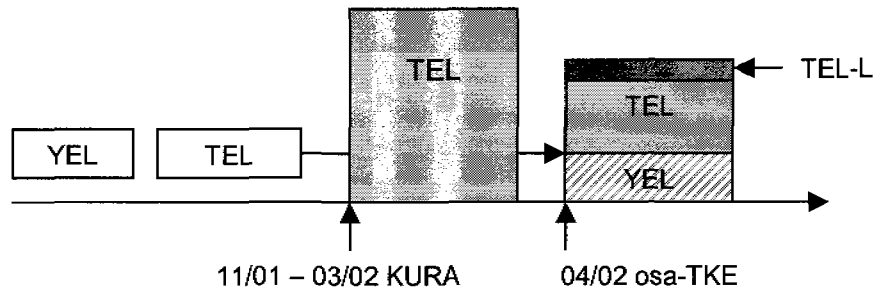
Koska yksilöllisen varhaiseläkkeen eläketapahtuma on sattunut 1.1.2003 jälkeen, niin eläkkeen rahastoitu osa saadaan, kun eläkkeen alkumäärä indeksoidaan eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja tästä otetaan 80 %.

Rahastoidun osan määrä on $80 \% \times 761,00 \text{ €/kk} = 608,80 \text{ €/kk}$

Yhteisesti kustannettavan eläkkeen määrä on
 $761,00 \text{ €/kk} - 608,80 \text{ €/kk} = 152,20 \text{ €/kk}$

Esimerkki 13. Osatyökyvyttömyyseläke entisin perustein kuntoutusrahan jälkeen

Eläkelaitos maksoi työsuhteessa olevalle työntekijälle kuntoutusrahaa 15.11.2001-15.03.2002 työkokeilun ajalta. Koska työkokeilu onnistui ja työsuhde jatkuu, myönnettiin osatyökyvyttömyyseläke entisin perustein 1.4.2002 alkaen. Eläketapahtumapäivä 16.3.2002. Tuleva aika siis sisältyy TEL-työsuhteeseen.

Osatyökyvyttömyyseläkkeen määrä oli:

TEL-eläke	305,28 €/kk
YEL-eläke	15,30 €/kk
TEL-lisäetu	1,06 €/kk
Yhteensä	321,64 €/kk

Osatyökyvyttömyyseläkkeen todellinen eläketapahtumapäivä on tässä tapauksessa työkyvyttömäksitulopäivä eli 16.3.2002.

Osatyökyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa on $80\% \times 305,28 \text{ €/kk} = 244,22 \text{ €/kk}$

Yhteisesti kustannettavaa on $305,28 \text{ €/kk} - 244,22 \text{ €/kk} = 61,06 \text{ €/kk}$

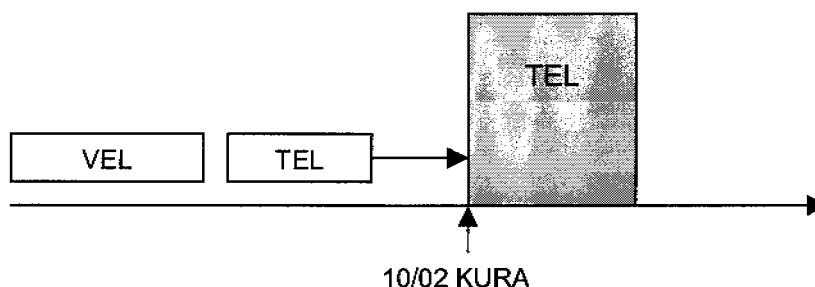
YEL-eläke on YEL-eläkelaitosten yhteisesti kustannettavaa.

Lisäeläkkeen rahastoitu osa on rekisteriotteella oleva määrä puolittuna, koska kyseessä on osatyökyvyttömyyseläke. Eläkelaitoksen A vastuulla on 0,22 €/kk ja eläkelaitoksen B vastuulla 0,11 €/kk.

Yhteisesti kustannettava lisäeläke on $1,06 \text{ €/kk} - 0,22 \text{ €/kk} - 0,11 \text{ €/kk} = 0,73 \text{ €/kk}$

Esimerkki 14. Kuntoutusraha (Eläkelaitos kuntouttaa jatkuvassa työsuhteessa olevaa työntekijää)

TEL-eläkelaitos antoi kuntoutuslupauksen 11.10.2002, kuntoutusraha myönnettiin ajalle 15.10.2002 – 31.12.2002.

Eläkkeeseen on huomioitu tuleva-aika TEL-työsuhteesta. Kuntoutusrahan perusteena olevan työkyvyttömyyseläkkeen määrä:

TEL-eläke	400,00 €/kk
VEL-eläke	700,00 €/kk
Yhteensä	1 100,00 €/kk

Yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeen määrään.

Kuntoutusrahan määrä oli

$$1\,100,00 \text{ €/kk} + (33\% \times 1\,100,00 \text{ €/kk}) = 1\,463,00 \text{ €/kk}$$

Kuntoutusrahan maksaa kuntoutukseen ryhtynyt TEL-eläkelaitos, joten se on TEL:n mukaista kuntoutusrahaa.

Kuntoutusrahan rahastoitu osa on sama kuin sen perusteena olevan TEL-työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa. Eläketapahtumana pidetään kuntoutuslupauksen antohetkeä.

Rahastoitu osa $80\% \times 400,00 \text{ €/kk} = 320,00 \text{ €/kk}$ on eläkelaitoksen omalla vastuulla ja rahastoidun osan ylittävä osuus $1\,143,00 \text{ €/kk}$ on TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisellä vastuulla.

Maksettava kuntoutusraha

15.10.-31.10.2002	$16/30 \times 1\,463,00 \text{ €} =$	780,27 €
1.11.-31.12.2002	$2 \times 1\,463,00 \text{ €} =$	2 926,00 €

Rahastoitu osa

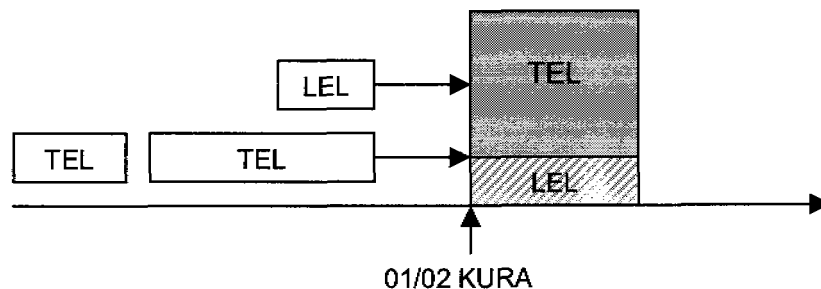
15.10.-31.10.2002	$16/30 \times 320,00 \text{ €} =$	170,67 €
1.11.-31.12.2002	$2 \times 320,00 \text{ €} =$	640,00 €

Yhteisesti kustannettava osa

15.10.-31.10.2002	$780,27 \text{ €} - 170,67 \text{ €} =$	609,60 €
1.11.-31.12.2002	$2\,926,00 \text{ €} - 640,00 \text{ €} =$	2 286,00 €

Esimerkki 15. Kuntoutusraha (Eläkelaitos kuntouttaa jatkuvassa työsuhteessa olevaa työntekijää, rinnakkaiset työsuhteet)

TEL-eläkelaitos antoi kuntoutuslupauksen 15.11.2001. Myöntävä laitos myös maksaa kuntoutusrahan, jonka maksaminen alkoi 1.1.2002.

Kuntoutusrahaa määrättäessä huomioon otettavat eläkkeet olivat

TEL-eläke	640,00 €/kk
LEL-eläke	185,00 €/kk
TEL-vapaakirja	25,00 €/kk
Yhteensä	850,00 €/kk

Yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeen määrään.

Kuntoutusrahan määrä oli

$$850,00 \text{ €/kk} + (0,33 \times 850,00 \text{ €/kk}) = 1\,130,50 \text{ €/kk}$$

Kuntoutusrahan rahastoitu osa on sama kuin myöntävän eläkelaitoksen vastuulla oleva osuus kuntoutusrahan perusteena olevan TEL-LEL-työkyvyttömyyseläkkeen rahastoidusta osasta.

Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa

$$\text{olisi } 80 \% \times (1981 / 2054) \times 850,00 \text{ €/kk} = 655,83 \text{ €/kk}$$

Tästä olisi TEL-eläkelaitoksen vastuulla

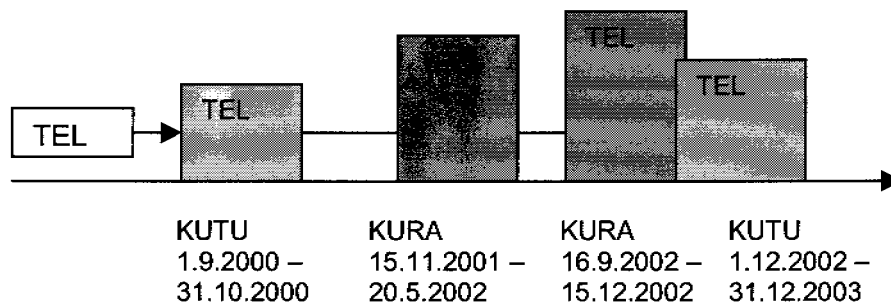
$$((640,00 + 25,00) / 850,00) \times 655,83 \text{ €/kk} = 513,09 \text{ €/kk}$$

Kuntoutusrahan rahastoitu osa 513,09 €/kk on myöntävän TEL-eläkelaitoksen vastuulla ja 617,41 €/kk TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisellä vastuulla.

Esimerkki 16. Kuntoutustuki ja kuntoutusraha

TEL-eläkelaitos myönsi eläkkeensaajalle

- Tulevan ajan kuntoutustuen ajalle 1.9.2000 – 31.10.2000. Kuntoutustuen eläketapahtumapäivä oli 2.9.1999.
- Kuntoutusrahan ajalle 15.11.2001 – 20.5.2002. Kuntoutusrahan eläketapahtumapäivä oli 15.11.2001.
- Kuntoutusrahan entisin perustein ajalle 16.9.2002 – 15.12.2002. Eläketapahtumapäivä rekisterissä 16.9.2002.
- Kuntoutustuen entisin perustein ajalle 1.12.2002 – 31.12.2003. Eläketapahtumapäivä rekisterissä 29.11.2002.

Mitkä ovat kuntoutustukien ja kuntoutusrahojen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat?

Kuntoutustuki 1.9.2000-31.10.2000

TEL-eläke 655,70 €/kk

Kuntoutustuen rahastoitu osa saadaan indeksoimalla eläkkeen alkumäärä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja ottamalla tästä 100 %, sillä eläketapahtuma on sattunut ennen 1.1.2000.

TEL-eläkelaitoksen vastuulla oleva rahastoitu osa on $1868 / 1903 \times 655,70 \text{ €/kk} = 643,64 \text{ €/kk}$

TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten yhteisellä vastuulla on yhteisesti kustannettava osa $655,70 \text{ €/kk} - 643,64 \text{ €/kk} = 12,06 \text{ €/kk}$

Kuntoutusraha 15.11.2001-20.5.2002

Kuntoutusrahan perusteena oleva TEL-eläke 682,58 €/kk

Kuntoutusrahan määrä $682,58 \text{ €/kk} + 0,33 \times 682,58 \text{ €/kk} = 907,83 \text{ €/kk}$

Kuntoutusrahan rahastoitu osa on sama kuin kuntoutusrahan perusteena olevan TEL-työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa, joka saadaan indeksoimalla eläkkeen alkumäärä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja ottamalla tästä 80 %, sillä kuntoutusrahan eläketapahtumapäivä on 1.1.2000 jälkeen.

TEL-eläkelaitoksen vastuulla oleva rahastoi-
tu osa on $80 \% \times 682,58 \text{ €/kk} =$ 546,06 €/kk

TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten yhteisel-
lä vastuulla on yhteisesti kustannettava osa
 $907,83 \text{ €/kk} - 546,06 \text{ €/kk} =$ 361,77 €/kk

Kuntoutusraha 16.9.2002 – 15.12.2002

Kuntoutusrahan määrä 941,28 €/kk

Koska kuntoutusraha myönnetään entisin perustein, niin sen rahastoitu osa on sama kuin alkuperäisessä kuntoutusrahassa.

TEL-eläkelaitoksen vastuulla oleva rahastoi-
tu osa on 546,06 €/kk

TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten yhteisel-
lä vastuulla on yhteisesti kustannettava osa
 $941,28 \text{ €/kk} - 546,06 \text{ €/kk} =$ 395,22 €/kk

Kuntoutustuki 1.12.2002 – 31.12.2003

TEL-eläke 707,72 €/kk

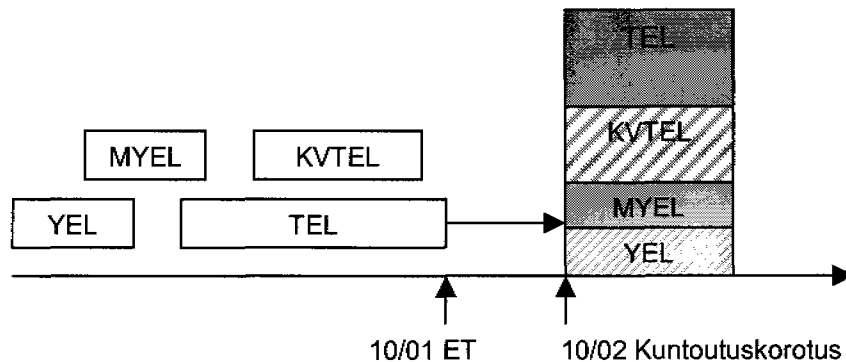
Koska kuntoutustuki myönnetään entisin perustein, niin sen rahastoitu osa on sama kuin alkuperäisessä kuntoutustuessa.

TEL-eläkelaitoksen vastuulla oleva rahastoi-
tu osa on 643,64 €/kk

TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten yhteisel-
lä vastuulla on yhteisesti kustannettava osa
 $707,72 \text{ €/kk} - 643,64 \text{ €/kk} =$ 64,08 €/kk

Esimerkki 17. Kuntoutuskorotus

Työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnettiin kuntoutuskorotusta 1.10.2002 alkaen. Työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuma oli 1.10.2001.

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä 1.10.2002:

TEL-eläke	675,00 €/kk
YEL-eläke	85,00 €/kk
MYEL-eläke	50,00 €/kk
KVTEL-eläke	500,00 €/kk
Yhteensä	1 310,00 €/kk

Miten eläkelaitokset vastaavat eläkkeestä ja kuntoutuskorotuksesta?

Kuntoutuskorotus on 33 % työkyvyttömyyseläkkeen määrästä:

	Työkyvyttömyyseläke	Kuntoutuskorotus
TEL-eläke	675,00 €/kk	33 % × 675,00 €/kk = 222,75 €/kk
YEL-eläke	85,00 €/kk	33 % × 85,00 €/kk = 28,05 €/kk
MYEL-eläke	50,00 €/kk	33 % × 50,00 €/kk = 16,50 €/kk
KVTEL-eläke	500,00 €/kk	33 % × 500,00 €/kk = 165,00 €/kk
Yhteensä	1 310,00 €/kk	432,30 €/kk

TEL-eläkelaitoksen vastuulla oleva rahastoitu osa on

$$80 \% \times (1981 / 2054) \times 675,00 \text{ €/kk} = 520,81 \text{ €/kk}$$

TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten yhteisellä vastuulla on TEL-eläkkeen yhteisesti kustannettava osa ja kuntoutuskorotus
(675,00 – 520,81) €/kk + 222,75 €/kk =

$$376,94 \text{ €/kk}$$

YEL-eläkelaitosten yhteisellä vastuulla oleva YEL-eläkkeen ja kuntoutuskorotuksen määrä on 85,00 €/kk + 28,05 €/kk =

$$113,05 \text{ €/kk}$$

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastuulla oleva MYEL-eläkkeen ja kuntoutuskorotuksen määrä on

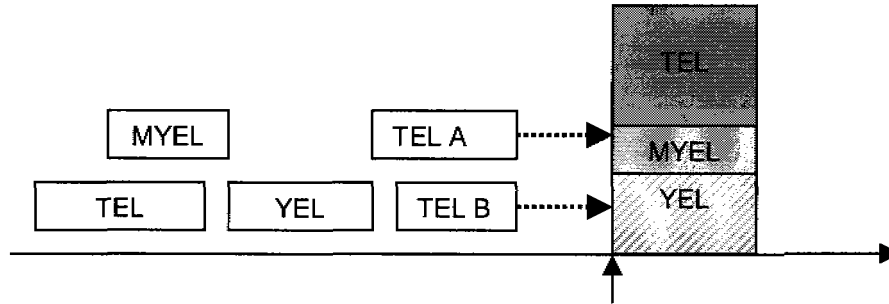
$$50,00 \text{ €/kk} + 16,50 \text{ €/kk} = 66,50 \text{ €/kk}$$

Kuntien eläkevakuutus kustantaa KVTEL-eläkkeen ja sitä vastaavan kuntoutuskorotuksen 500,00 €/kk + 165,00 €/kk =

$$665,00 \text{ €/kk}$$

Esimerkki 18. TEL-YEL-MYEL-työttömyyseläke (kaksi TEL-työsuhdetta rinnakkain)

Eläkelaitos A myönsi työntekijälle lepäävän tulevan ajan työttömyyseläkkeen 1.1.2003 alkaen. Työttömyyseläketapahtumapäivä oli 31.12.2002. Eläkkeeseen oli liitetty lepäävä tuleva aika kahteen TEL-työsuhteeseen, jotka oli vakuutettu eläkelaitoksissa A ja B.

Eläkkeen määrä 1.1.2003 oli

01/03 TTE

TEL-vapaakirja	153,51 €/kk
TEL-työsuhde A	19,88 €/kk
TEL-työsuhde B	72,02 €/kk
YEL-vapaakirja	145,65 €/kk
MYEL-vapaakirja	29,09 €/kk
TEL-työeläkelisä	2,77 €/kk
Yhteensä	422,92 €/kk

Yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeen määrään.

Miten eläke jaetaan vastuunjakoa varten ja mikä laitos vastaa eläkkeen rahastoidusta osasta?

TEL-eläkkeet ja työeläkelisä ovat yhteensä
 $(153,51 + 19,88 + 72,02 + 2,77) \text{ €/kk} = 248,18 \text{ €/kk}$

Eläkkeen rahastoitu osa on 80 % eläketapahtumaa seuraavan kuukauden indeksitasossa olevan eläkkeen määrästä.

TEL-eläkkeen rahastoitu osa on $80\% \times 248,18 \text{ €/kk} = 198,54 \text{ €/kk}$

Rahastoitu osa jaetaan rinnakkaisten TEL-työsuhteiden kesken yhteensovittamattomien eläkkeiden suhteessa:

Rahastoidusta osasta on eläkelaitoksen A vastuulla
 $19,88 \text{ €/kk} / 91,90 \text{ €/kk} \times 198,54 \text{ €/kk} = 42,95 \text{ €/kk}$

Rahastoidusta osasta on eläkelaitoksen B vastuulla
 $72,02 \text{ €/kk} / 91,90 \text{ €/kk} \times 198,54 \text{ €/kk} = 155,59 \text{ €/kk}$

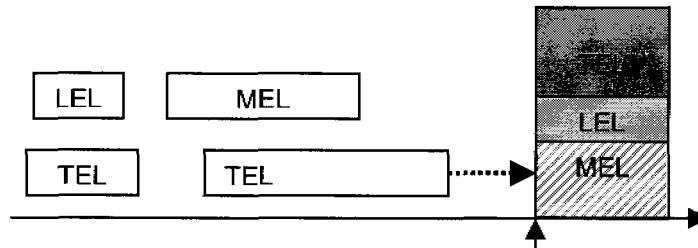
TEL-eläkkeen yhteisesti kustannettava osa on
 $248,18 \text{ €/kk} - 198,54 \text{ €/kk} = 49,64 \text{ €/kk}$

YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa YEL-eläke on 145,65 €/kk

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastuulla on eläkkeen MYEL-osa 29,09 €/kk

Esimerkki 19. TEL-LEL-MEL-työttömyyseläke

TEL-eläkelaitos myönsi työntekijälle lepävän tulevan ajan työttömyyseläkkeen 1.2.2002 alkaen. Työttömyyseläketapahtumapäivä oli 31.1.2002. Eläkkeeseen oli liitetty lepävä tuleva aika TEL-työsuhteeseen.

Eläkkeen määrä 1.2.2002 oli 02/02 TTE

TEL-vapaakirja	22,12 €/kk
TEL, liitetty lepävä tuleva aika	520,88 €/kk
MEL-vapaakirja	477,56 €/kk
LEL-vapaakirja	5,00 €/kk
Työeläkelisä	38,82 €/kk
Yhteensovitusvähennys	-68,53 €/kk
Yhteensä	995,85 €/kk

Miten eläke jaetaan vastuunjako varten ja mikä laitos vastaa sen rahastoidusta osasta?

Eläkkeen määrä ilman työeläkelisää ja yhteensovitusvähennystä on
 $(22,12 + 520,88 + 477,56 + 5,00) \text{ €/kk} = 1\ 025,56 \text{ €/kk}$

Eläkkeen määrä ilman yhteensovitusvähennystä on
 $(22,12 + 520,88 + 477,56 + 5,00 + 38,82) \text{ €/kk} = 1\ 064,38 \text{ €/kk}$

TEL-LEL-eläke, jossa on otettu huomioon työeläkelisä ja yhteensovitusvähennys on $(22,12 \text{ €/kk} + 520,88 \text{ €/kk} + 5,00 \text{ €/kk})$
 $\times (1 + 38,82 / 1\ 025,56) \times (1 - 68,53 / 1\ 064,38) = 532,12 \text{ €/kk}$

MEL-eläke, jossa on otettu huomioon työeläkelisä ja yhteensovitusvähennys, on $477,56 \text{ €/kk} \times (1 + 38,82 / 1\ 025,56)$
 $\times (1 - 68,53 / 1\ 064,38) = 463,73 \text{ €/kk}$

MEL-vastuunjako-osan perusmäärän eläkelaitos saa ETK:n työsuhderekisteriotteelta tai MEK:istä. MEL-eläkkeen vastuunjako-osa on 185,84 €/kk.

MEL-ylite on $463,73 \text{ €/kk} - 185,84 \text{ €/kk} = 277,89 \text{ €/kk}$

Eläkkeen rahastoitu osa on 80 % eläketapahtumaa seuraavan kuukauden indeksitasossa olevan eläkkeen määrästä. MEL-eläkkeestä huomioidaan rahastoidun osan määräämisessä vain MEL-vastuunjako-osa.

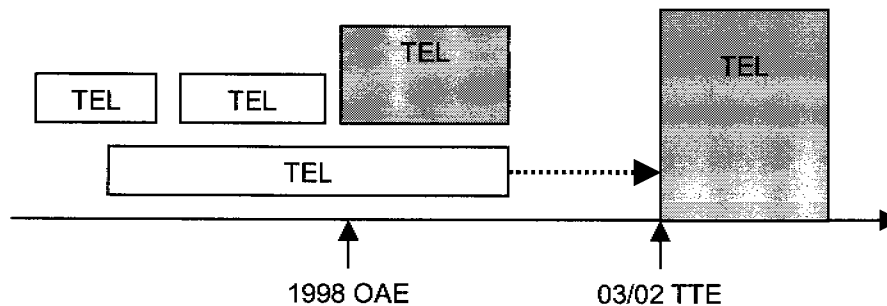
TEL-LEL-MEL-eläkkeen rahastoitu osa, työttömyyseläkkeen myöntäneen eläkelaitoksen vastuulla, on $80 \% \times (532,12 + 185,84) \text{ €/kk} = 574,37 \text{ €/kk}$

TEL-LEL-MEL-eläkkeen yhteisesti kustannettava osa on
 $532,12 \text{ €/kk} + 185,84 \text{ €/kk} - 574,37 \text{ €/kk} = 143,59 \text{ €/kk}$

Merimieseläkekassan vastuulla oleva MEL-ylite on 277,89 €/kk

Esimerkki 20. TEL-työttömyyseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (työttömyyseläkkeen eläketapahtumapäivä ennen 1.8.2002)

TEL-eläkelaitos myönsi työntekijälle vuonna 1998 myönnetyn osa-aikaeläkkeen jälkeen lepäävän tulevan ajan työttömyyseläkkeen 1.3.2002 alkaen. Eläketapahtumapäivä oli 28.2.2002. Eläkkeeseen oli liitetty lepäävä tuleva aika osa-aikatyö- sekä osa-aikaeläkejaksoihin.

Maksettavan eläkkeen määrä 1.3.2002:

TEL-vapaakirjat	1 192,16 €/kk
Osa-aikatyöstä karttunut ansaittu eläke	65,30 €/kk
Osa-aikaeläkejaksolta karttunut ansaittu eläke	32,52 €/kk
Työeläkelisä	44,39 €/kk
Yhteensä	1 334,37 €/kk

Miten eläke jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan?

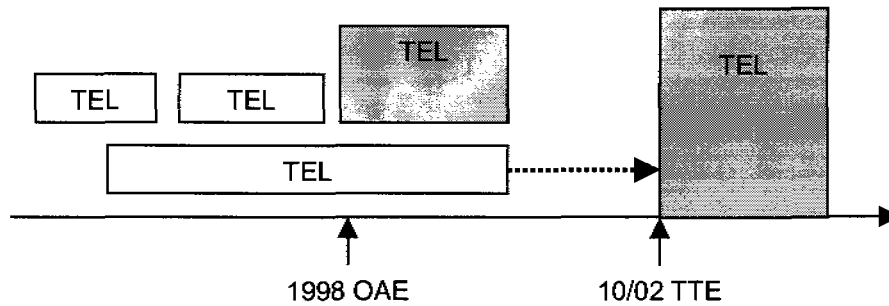
Koska työttömyyseläkkeen eläketapahtuma on sattunut ennen 1.8.2002, niin eläkkeen rahastoitu osa saadaan, kun maksettavan eläkkeen alkumäärä ilman osa-aikaeläkeajalta ja siihen liittyvältä tulevalta ajalta karttunutta eläkkeen osaa indeksoidaan eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja tästä otetaan 80 %.

Työttömyyseläkkeen rahastoitu osa on
 $80 \% \times (1\,334,37 \text{ €/kk} - 32,52 \text{ €/kk}) = 1\,041,48 \text{ €/kk}$

Työttömyyseläkkeen eläkkeen yhteisesti kustannettava osa on
 $1\,334,37 \text{ €/kk} - 1\,041,48 \text{ €/kk} = 292,89 \text{ €/kk}$

Esimerkki 21. TEL-työttömyyseläke osa-aikaeläkkeen jälkeen (työttömyyseläkkeen eläketapahtumapäivä oli 30.9.2002)

TEL-eläkelaitos myönsi työntekijälle vuonna 1998 myönnetyn osa-aikaeläkkeen jälkeen lepäävän tulevan ajan työttömyyseläkkeen 1.10.2002 alkaen. Eläketapahtumapäivä oli 30.9.2002. Eläkkeeseen oli liitetty lepäävä tuleva aika osa-aikatyö- ja osa-aikaeläkejaksoihin.

Maksettavan eläkkeen määrä 1.10.2002:

TEL-vapaakirjat	466,34 €/kk
Osa-aikatyöstä karttunut ansaittu eläke	30,98 €/kk
Osa-aikaeläkejaksolta karttunut ansaittu eläke	27,91 €/kk
Työeläkelisä	12,01 €/kk
Yhteensä	537,24 €/kk

Miten eläke jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan?

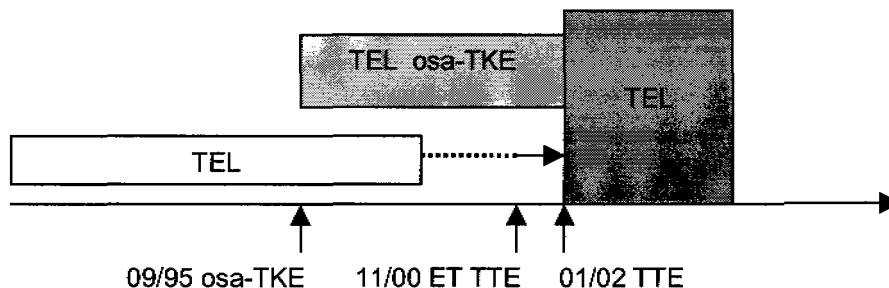
Koska työttömyyseläkkeen eläketapahtuma on sattunut 1.8.2002 jälkeen, niin eläkkeen rahastoitu osa saadaan, kun maksettavan eläkkeen alkumäärä indeksoidaan eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja tästä otetaan 80 %.

Työttömyyseläkkeen rahastoitu osa on $80 \% \times 537,24 \text{ €/kk} = 429,79 \text{ €/kk}$

Työttömyyseläkkeen yhteisesti kustannettava osa on $537,24 \text{ €/kk} - 429,79 \text{ €/kk} = 107,45 \text{ €/kk}$

Esimerkki 22. TEL-työttömyyseläke (OTK → TT, vanhan lain mukainen TT)

TEL-eläkelaitos myönsi työntekijälle tulevan ajan työttömyyseläkkeen 1.2.2002 alkaen. Työttömyyseläketapahtumapäivä oli 16.11.2000. Eläkkeeseen oli liitetty tuleva aika yhteen TEL-työsuhteeseen, joka oli kestänyt yli 5 vuotta. Eläkkeensaaja oli saanut osatyökyvyttömyyseläkettä 1.9.1995 alkaen, joka päättyi 31.1.2002. Osatyökyvyttömyyseläkkeen eläketapahtumapäivä oli 1.9.1995.

Eläkkeen määrä 1.2.2002:

TEL, tuleva aika	1 165,41 €/kk
Yhteensovitusvähennys	-55,50 €/kk
Yhteensä	1 109,91 €/kk

Miten eläke jaetaan rahastoituun ja yhteisesti kustannettavaan osaan?

Kun osatyökyvyttömyyseläke muuttuu työttömyyseläkkeeksi ja tuleva aika liitetään vähintään viisi vuotta kestäneeseen työsuhteeseen, niin rahastoitu osa saadaan indeksoimalla työttömyyseläkkeen alkumäärä osatyökyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja ottamalla tästä määrästä 50 %.

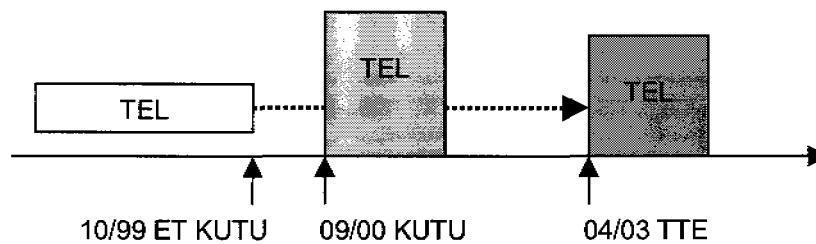
Eläkkeen rahastoitua osaa ei alenneta rahastokoron alentumisesta johtuen 1.1.1997, koska työttömyyseläkkeen eläketapahtuma on 16.11.2000.

Työttömyyseläkkeen rahastoitu osa on
 $50 \% \times (1712 / 2054) \times 1\,109,91 \text{ €/kk} = 462,56 \text{ €/kk}$

TEL-eläkkeen yhteisesti kustannettava osa on
 $1\,109,91 \text{ €/kk} - 462,56 \text{ €/kk} = 647,35 \text{ €/kk}$

Esimerkki 23. TEL-työttömyyseläke (KUTU → TT, entisin perustein)

TEL-eläkelaitos myönsi työntekijälle lepäävän tulevan ajan työttömyyseläkkeen 1.4.2003 alkaen. Työttömyyseläketapahtumapäivä oli 31.3.2003. Eläkkeeseen oli liitetty lepäävä tuleva aika yhteen TEL-työsuhteeseen. Eläke määräytyi saman ansiotoiminnan perusteella kuin eläkkeensaajalle aikaisemmin myönnetty kuntoutustuki. Kuntoutustuki oli myönnetty ajalle 1.9.2000-31.3.2001. Kuntoutustuen eläketapahtumapäivä oli 22.10.1999.

Eläkkeen määrä 1.2.2002:

TEL, lepäävä tuleva aika 617,96 €/kk

Miten eläke jaetaan rahastoituun ja yhteisesti kustannettavaan osaan?

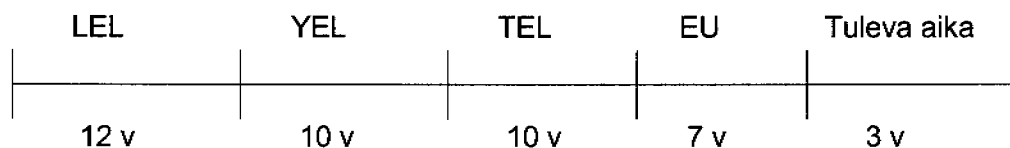
Kun työttömyyseläke myönnetään kuntoutustuen jälkeen entisin perustein, työttömyyseläkkeen rahastoitu osa saadaan indeksoimalla työttömyyseläkkeen alkumäärä kuntoutustuen eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja ottamalla tästä 80 %.

Työttömyyseläkkeen rahastoitu osa on
 $80 \% \times (1868 / 2103) \times 617,96 \text{ €/kk} = 439,13 \text{ €/kk}$

TEL-eläkkeen yhteisesti kustannettava osa on
 $617,96 \text{ €/kk} - 439,13 \text{ €/kk} = 178,83 \text{ €/kk}$

Esimerkki 24. Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilöllä on ollut LEL-ansioita, YEL-toimintaa, TEL-työsuhde ja työsuhde toisessa EU-maassa. Hän tulee työkyvyttömäksi 62-vuotiaana olessaan EU-työsuhteessa.

Ansaitut vapaakirjat olivat

LEL-vapaakirja	400,00 €/kk
YEL-vapaakirja	200,00 €/kk
TEL-vapaakirja	300,00 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>900,00 €/kk</u>

EU-palvelua on 7 vuotta ja Suomessa palveltua aikaa 32 vuotta.

Kansallisen lain mukainen eläke 900,00 €/kk on vapaakirjaeläke, joten eläkkeessä ei ole rahastoitua osaa.

Eläke myönnetään pro rata-eläkkeenä. Kun TEL-eläkkeeseen on lisätty karttuman korotus ja tulevan ajan osuus oli pro rata eläkkeen määrä

LEL-vapaakirja	400,00 €/kk
YEL-vapaakirja	200,00 €/kk
TEL-vapaakirja	346,44 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>946,44 €/kk</u>

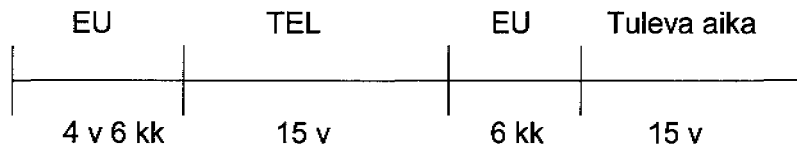
Rahastoidun osan määrä 0 €/kk

TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisellä vastuulla olevan eläkkeen määrä on 400,00 €/kk + 346,44 €/kk = 746,44 €/kk

YEL-laitosten yhteisellä vastuulla olevan eläkkeen määrä 200,00 €/kk

Esimerkki 25. Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt Suomessa TEL-työsuhteessa ja toisessa EU-maassa, jossa tulee työkyvyttömäksi työsuhteessa ollessaan. Tuleva aika liittyy kummankin maan kansalliseen eläkkeeseen. Suomen kansallisen eläkkeen määrää pienentää SOLITA yhteensovitus. Näin eläke myönnetään pro rata –eläkkeenä.

Henkilölle myönnetään työkyvyttömyyseläke vuonna 2002 samana vuonna sattuneen eläketapahtuman perusteella.

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat?

Kansallisen lain mukaisen eläkkeen määrä SOLITA-yhteensovituksen jälkeen	657,44 €/kk
--	-------------

Pro rata –eläkkeenä myönnettävän eläkkeen määrä	662,24 €/kk
---	-------------

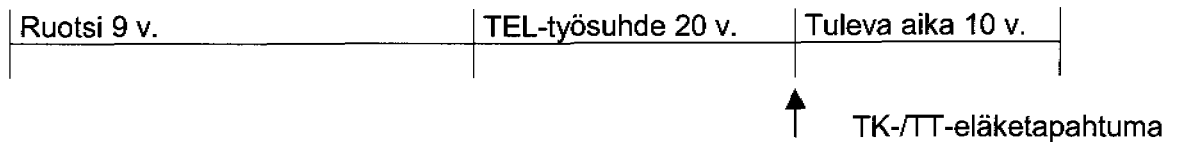
Koska kansallisen lain mukaan laskettuun eläkkeeseen liittyy tuleva aika, on eläkkeessä rahastoitua osaa, joka saadaan indeksoimalla eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava, yhteensovitettu, kansallisen lain mukainen eläke eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun ja ottamalla tästä 80 %.

Rahastoidun osan määrä on $80 \% \times 657,44 \text{ €/kk} =$	525,95 €/kk
--	-------------

TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisellä vastuulla olevan eläkkeen määrä on $662,24 \text{ €/kk} - 525,95 \text{ €/kk} =$	136,29 €/kk
--	-------------

Esimerkki 26. Työkyvyttömyys-/työttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt Saksassa 9 vuotta ja Suomessa TEL-työsuhteessa, jossa hän tulee työkyvyttömäksi/työttömäksi. Tuleva aika liittyy kummankin maan kansalliseen eläkkeeseen. Henkilön eläkepalkka (TEL) on 1 700,00 €/kk.

Kansallisen lain mukainen eläke (sosiaaliturvasopimuksen mukaisesti ositettu tuleva aika)

$$[(20 \times 12) / 800 \times 1\,700,00 \text{ €/kk}] + (20 / 29) \times [(5 \times 12) / 1000 \times 1\,700,00 \text{ €/kk} + (5 \times 12) / 1500 \times 1\,700,00 \text{ €/kk}] = 627,24 \text{ €/kk}$$

Teoreettinen eläke

$$29 / 20 \times [(20 \times 12) / 800 \times 1\,700,00 \text{ €/kk}] + [(5 \times 12) / 1000 \times 1\,700,00 \text{ €/kk} + (5 \times 12) / 1500 \times 1\,700,00 \text{ €/kk}] = 909,50 \text{ €/kk}$$

$$\text{Pro rata -eläke } 20 / 29 \times 909,50 \text{ €/kk} = 627,24 \text{ €/kk}$$

Maksettava eläke

627,24 €/kk

Eläkkeessä on rahastoitua osaa, koska siihen liittyy tuleva aika.

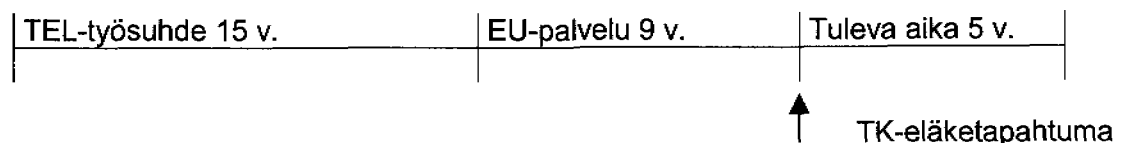
Rahastoituu osa lasketaan kansallisen lain mukaan (indeksointia ei tarvita, kun eläketapahtuma on samana vuonna kuin eläke alkaa) $80 \% \times 627,24 \text{ €/kk} = 501,79 \text{ €/kk}$

501,79 €/kk

$$\text{Yhteisesti kustannettavaa on eli } 627,24 \text{ €/kk} - 501,79 \text{ €/kk} = 125,45 \text{ €/kk}$$

Esimerkki 27. Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt Suomessa TEL-työsuhteessa 15 vuotta ja viimeiset 9 vuotta hän on ollut toisen EU-maan palveluksessa. Henkilö tulee työkyvyttömäksi 60-vuotiaana EU-palveluksesta. Hänen eläkepalkkansa (TEL) on 2 500,00 €/kk.

Kansallisen lain mukainen eläke: Kansallisen lain mukaan henkilöllä ei ole oikeutta tulevaan aikaan, joten eläkkeessä ei ole rahastoitua osaa.

$$\text{TEL-vapaakirjaeläke } 15 \times 12 / 800 \times 2\,500,00 \text{ €/kk} = 562,50 \text{ €/kk}$$

Teoreettinen eläke

$$[24 / 15 \times 562,50 \text{ €/kk}] + [5 \times 12 / 1500 \times 2\,500,00 \text{ €/kk}] = 1\,000,00 \text{ €/kk}$$

$$\text{Pro rata -eläke } 15 / 24 \times 1\,000,00 \text{ €/kk} = 625,00 \text{ €/kk}$$

Pro rata -eläke, 625,00 €/kk, on suurempi kuin kansallisen lain mukainen eläke, joten se myönnetään ja se on kokonaan TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisellä vastuulla.

Esimerkki 28. Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt LEL-, YEL- ja Tel-työsuhteissa Suomessa ja viimeiset 7 vuotta hän on ollut toisen EU-maan palveluksessa. Hän tulee työkyvyttömäksi 59-vuotiaana EU-palveluksessa ollessaan. Hänen eläkepalkkansa (TEL) on 2 500,00 €/kk.

LEL 5 v.	YEL 3 v.	TEL 10 v.	EU 7 v.	Tuleva aika 6 v.
250 €/kk	130 €/kk	375 €/kk		

↑
TK-eläketapahtuma

Kansallisen lain mukainen eläke: Kansallisen lain mukaan henkilöllä ei ole oikeutta tulevaan aikaan, joten eläkkeessä ei ole rahastoitua osaa.

Vapaakirjaeläkkeet:

LEL-vapaakirja	250,00 €/kk
YEL-vapaakirja	130,00 €/kk
TEL-vapaakirja	375,00 €/kk
<u>Yhteensä</u>	<u>755,00 €/kk</u>

Teoreettinen eläke

$$[25 / 18 \times 755,00 \text{ €/kk}] + [6 \times 12 / 1500 \times 2\,500,00 \text{ €/kk}] = 1\,168,61 \text{ €/kk}$$

$$\text{Pro rata -eläke } 18 / 25 \times 1\,168,61 \text{ €/kk} = 841,40 \text{ €/kk}$$

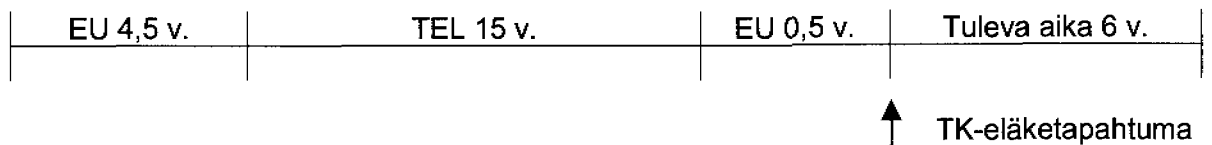
Pro rata -eläke, 841,40 €/kk, on suurempi kuin kansallisen lain mukainen eläke, joten se myönnetään. Pro rata -lisäys 86,40 €/kk liitetään viimeisimpään lakiosaan eli se on TEL-eläkettä.

Tässä työkyvyttömyyseläkkeessä ei siis ole rahastoitua osaa.

TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisellä vastuulla oleva TEL-LEL-osa	711,40 €/kk
YEL-laitosten yhteisellä vastuulla oleva YEL-osa	130,00 €/kk

Esimerkki 29. Työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt EU-maassa ja Suomessa TEL-työsuhteessa. Hän tulee 59-vuotiaana työkyvyttömäksi ollessaan EU-palveluksessa. Henkilön eläkepalkka (TEL) on 2 500,00 €/kk. Eläketapahtumapäivä ja eläkkeen alkamispäivä ovat samana vuonna.

Kansallisen lain mukainen eläke: Tuleva aika liitetään kummankin maan kansalliseen eläkkeeseen, koska viimeinen työsuhde on alle 6 kuukautta. Täysitehoisessa eläkkeessä on rahastoitu osa.

Vapaakirja-eläke (12 × 15) / 800 × 2 500,00 €/kk =	562,50 €/kk
Ositettu tuleva aika 15 / 20 × [6 × 12 / 1500 × 2 500,00 €/kk] =	90,00 €/kk
Kansallisen lain mukainen eläke yhteensä	
562,50 €/kk + 90,00 €/kk =	652,50 €/kk

Teoreettinen eläke	
20 / 15 × 562,50 €/kk + (6 × 12 / 1500 × 2 500,00 €/kk) =	870,00 €/kk
Pro rata -eläke 15 / 20 × 870,00 €/kk =	652,50 €/kk

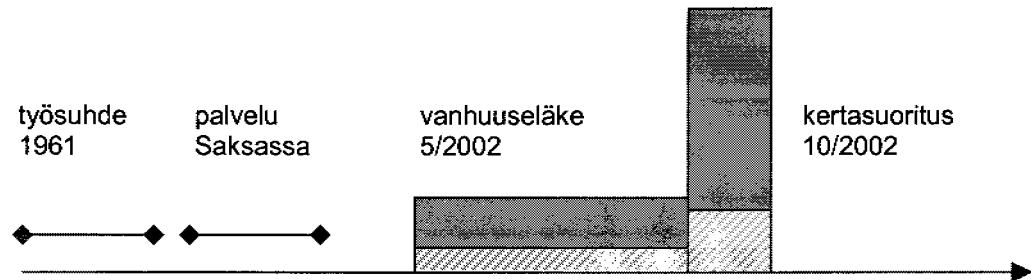
Maksettava eläke	652,50 €/kk
------------------	-------------

Eläkkeen rahastoitu osa on 80 % × 652,50 €/kk =	522,00 €/kk
---	-------------

TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisesti kustannettava osa	
652,50 €/kk – 522,00 €/kk =	130,50 €/kk.

Esimerkki 30. Vanhuuseläke / kertasuoritus (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt Suomen lisäksi Saksassa. Suomesta vakuutuskausia on 3 ja Saksasta 60. Henkilö siirtyy vanhuuseläkkeelle 1.5.2002. Hänen TEL-eläkepalkkansa on 1 152,70 €/kk.

Suomen kansallinen eläke

TEL-vapaakirja, Eläketurvakeskuksen työsuhderekisterioteelta (05/2002)

2,88 €/kk

Teoreettinen eläke $63 / 3 \times 2,88 \text{ €/kk} =$

60,48 €/kk

Korotettu karttuma $12 \times 1 / 1200 \times 1\,152,70 \text{ €/kk} =$

11,53 €/kk

Pro rata -eläke $3 / 63 \times 72,01 \text{ €/kk} =$

3,43 €/kk

Maksettava eläke

3,43 €/kk

Koska eläkkeen määrä kuukaudessa on pienempi kuin 12,44 €/kk, niin eläke maksetaan kertasuorituksena. Kertasuorituskerroin on 16,73.

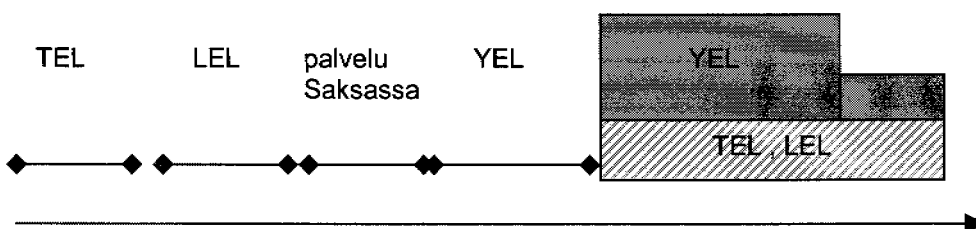
Vanhuuseläkkeen kertasuoritus $16,73 \times (12 \text{ kk} \times 3,43 \text{ €/kk}) =$ 688,61 €/kk

Eläkkeen rahastoitu osa saadaan työsuhderekisterioteelta ja se on 0,11 €/kk.

Kertasuorituksen rahastoitu osa on $0,11 / 3,43 \times 688,61 \text{ €} =$ 22,08 €

Esimerkki 31. Täysitehoinen työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

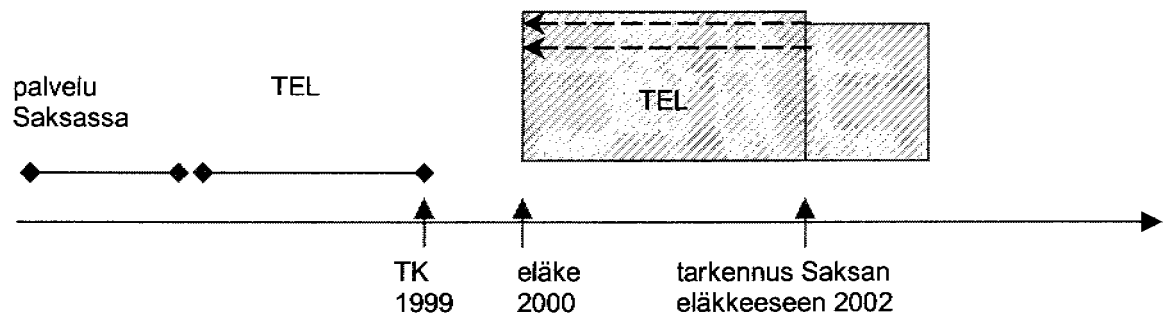
Henkilölle myönnetään lopullisella päätöksellä Suomesta täysitehoinen työkyvyttömyyseläke, jossa on tuleva aika YEL:stä. Päätöstä annettaessa ei ole tietoa Saksan palvelusta.

Kun saadaan tieto Saksan palvelusta, niin Suomen tuleva aika ositetaan sosiaaliturva sopimuksen mukaisesti. Tulevan ajan ositus pienentää sitä lakiosaa, johon tuleva aika on liitetty, joten tässä tapauksessa YEL-osa pienenee.

Esimerkki 32. Täysitehoinen työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilö on palvellut Saksassa ennen Suomeen tuloaan. Suomessa hän työskentelee TEL-työsuhteessa, kun tulee työkyvyttömäksi. Henkilölle myönnetään väliaikaisella päätöksellä Suomesta täysitehoinen työkyvyttömyyseläke, jossa tulevan ajan ositus on arvioitu. Eläkkeessä on tuleva aika TEL:stä. Miten eläkkeen rahastoitu osa määräytyy?

TEL-eläke 400,00 €/kk

TEL-eläkkeen rahastoitu osa $(1868 / 1903) \times 400,00 \text{ €/kk} = 392,64 \text{ €/kk}$

(Kyseessä on vanhan lain mukainen työkyvyttömyyseläke, jolloin rahastoitu osa on 100 % eläkkeen alkumäärästä, joka indeksoidaan eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun.)

Kun tulevan ajan ositus tarkentuu, on

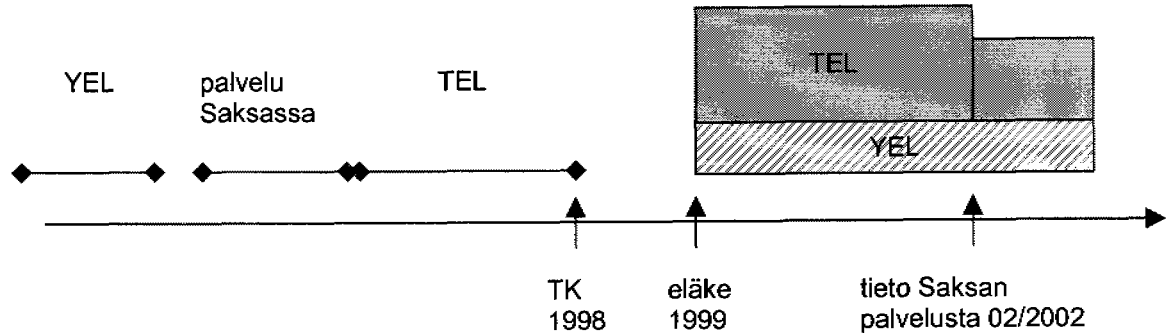
TEL-eläke 390,00 €/kk

TEL-eläkkeen rahastoitu osa $(1868 / 1903) \times 390,00 \text{ €/kk} = 382,83 \text{ €/kk}$

Vastuunjako: TEL-eläke ja rahastoitu osa korjataan takautuvasti eläkkeen alusta alkaen.

Esimerkki 33. Täysitehoinen työkyvyttömyyseläke (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt Suomessa yrittäjänä ja TEL-työsuhteessa. Henkilö tulee työkyvyttömäksi TEL-työsuhteesta. Hänelle myönnetään lopullisella päätöksellä täysitehoinen työkyvyttömyyseläke, jossa on tuleva aika TEL:stä. Tieto Saksan palvelusta tulee myöhemmin. TEL-eläkkeen määrä on 400,00 €/kk ja YEL-eläkkeen määrä 100,00 €/kk. Miten eläkkeen rahastoitu osa määräytyy?

TEL-eläke 400,00 €/kk

TEL-eläkkeen rahastoitu osa $(1825 / 1868) \times 400,00 \text{ €/kk} = 390,79 \text{ €/kk}$

(Rahastointiaste on 100 %, koska eläketapahtuma sattui ennen 1.1.2000.)

02/2002 saadaan tieto Saksan palvelusta ja tuleva aika ositetaan 02/02, jolloin

TEL-eläke 300,00 €/kk

YEL-eläke 109,96 €/kk

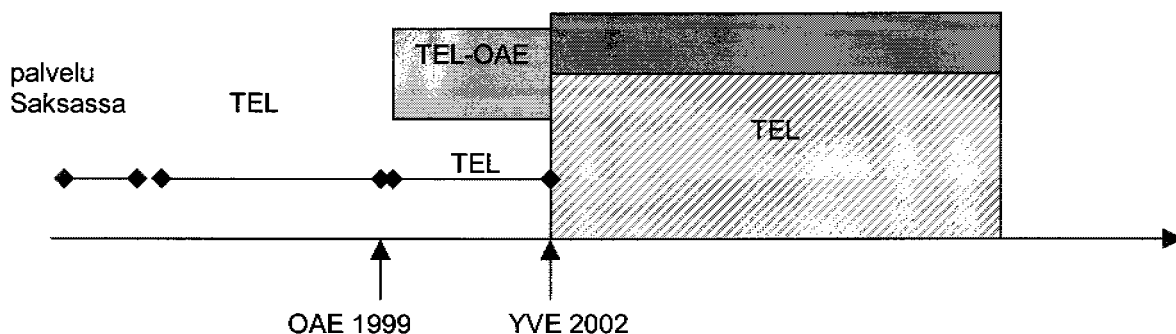
TEL-eläkkeen rahastoitu osa on tulevan ajan osittamisen jälkeen $(1825 / 2054) \times 300,00 \text{ €/kk} = 266,55 \text{ €/kk}$

Yhteisesti kustannettava osa $300,00 \text{ €/kk} - 266,55 \text{ €/kk} = 33,45 \text{ €/kk}$

YEL-laitosten yhteisesti kustannettava YEL-eläke 109,96 €/kk

Esimerkki 34. Osa-aikaeläkkeen jälkeinen yksilöllinen varhaiseläke (EU-säännökset)

Henkilö on työskennellyt Saksassa ja tämän jälkeen Suomessa TEL-työsuhteessa. Hän on ollut osa-aikaeläkkeellä vuodesta 1999 alkaen, jonka jälkeen hänelle myönnetään yksilöllinen varhaiseläke. Miten eläke jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan?

Osa-aikaeläkkeen ansion alenema jaksolta karttunut eläke sekä siihen liittyvä tuleva aika ovat yhteisesti kustannettavia, koska yksilöllisen varhaiseläkkeen eläketapahtuma on satunut ennen 1.1.2003.

Tulevan ajan osittaminen tehdään erikseen osa-aikatyösuhteeseen liittyvään ja osa-aikaeläkkeen ajalta karttuneeseen tulevaan aikaan.

Osa-aikaeläke vuodesta 1999 alkaen, jonka jatkona myönnetään yksilöllinen varhaiseläke maaliskuussa 2002. Vakuutuskaudet: Suomi 368 kk ja Ruotsi 87 kk, yhteensä 455 kk.

Kokoaikatyöstä karttunut eläke	859,37 €/kk
Osa-aikatyöstä karttunut eläke	66,42 €/kk
Osa-aikatyöhön liittyvä tulevan ajan osuus	26,90 €/kk
Tulevan ajan osituksesta johtuva vähennys	
$26,90 \text{ €/kk} - (368 / 455 \times 26,90) \text{ €/kk} =$	- 5,14 €/kk
Yhteensä	947,55 €/kk

Osa-aikaeläkkeellä olo ajalta karttunut eläke	42,85 €/kk
Osa-aikaeläkejaksoon liittyvä tulevan ajan osuus	26,75 €/kk
Tulevan ajan osituksesta johtuva vähennys	
$26,75 \text{ €/kk} - (368 / 455 \times 26,75) \text{ €/kk} =$	- 5,11 €/kk
Yhteensä	64,49 €/kk

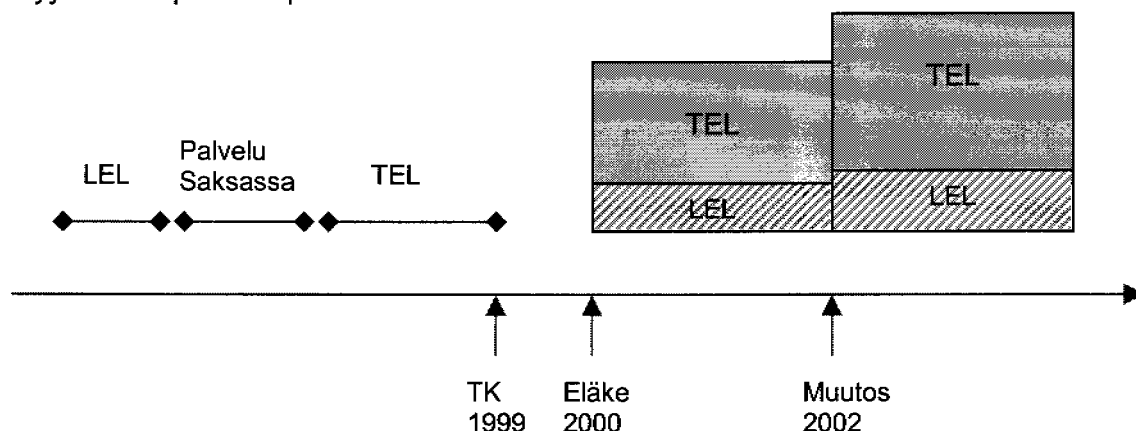
Maksettava TEL-yksilöllinen varhaiseläke
 $947,55 \text{ €/kk} + 64,49 \text{ €/kk} =$ 1 012,04 €/kk

TEL-eläkkeen rahastoitu osa
 $80 \% \times 947,55 \text{ €/kk} =$ 758,04 €/kk

Yhteisesti kustannettavaa
 $1\ 012,04 \text{ €/kk} - 758,04 \text{ €/kk} =$ 254,00 €/kk

Esimerkki 35. TEL-LEL -työkyvyttömyyseläkkeen muutos (tulevan ajan ositus poistettiin Saksan antaman hylkäävän päätöksen johdosta)

TEL-eläkelaitos myönsi työntekijälle tulevan ajan työkyvyttömyyseläkkeen 1.1.2000 alkaen. Tuleva aika oli liitetty yhteen TEL-työsuhteeseen. Eläkkeeseen tehtiin tulevan ajan ositus (sosiaaliturvasopimuksen mukainen vähennys) Saksan eläkkeen kanssa. Työkyvyttömyyseläketapahtumapäivä oli 13.4.1999.

Eläkkeen määrä 1.1.2000 oli

TEL-eläke, tuleva aika	1 075,13 €/kk
LEL-eläke, vapaakirja	1,55 €/kk
Sosiaaliturvasopimuksen mukainen vähennys	-38,14 €/kk
Yhteensä	1 038,54 €/kk

Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa saadaan indeksoimalla eläkkeen alkumäärä työkyvyttömyyseläketapahtumaa seuraavan kuukauden alkuun:

Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa
 $1868/1903 \times 1 038,54 \text{ €/kk} = 1 019,44 \text{ €/kk}$

Yhteisesti kustannettava osa $1 038,54 \text{ €/kk} - 1 019,44 \text{ €/kk} = 19,10 \text{ €/kk}$

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä muuttui 1.1.2002 alkaen, koska eläkkeestä poistettiin tulevan ajan ositus Saksan antaman hylkäävän päätöksen johdosta.

Eläkkeen määrä 1.1.2002

TEL-eläke, tuleva aika	1 160,44 €/kk
LEL-eläke, vapaakirja	1,67 €/kk
Yhteensä	1 162,11 €/kk

Eläkkeen rahastoitu osa määrätään uudelleen.

Uusi rahastoitu osa saadaan indeksoimalla uusi eläkkeen määrä työkyvyttömyyseläketapahtumaa seuraavan kuukauden alkuun $1868 / 2054 \times 1 162,11 \text{ €/kk} = 1 056,88 \text{ €/kk}$

Yhteisesti kustannettava osa $1 162,11 \text{ €/kk} - 1 056,88 \text{ €/kk} = 105,23 \text{ €/kk}$

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

TAULUKKO ELÄKKEEN KUSTANTAMISESTA
 (Tällä hetkellä voimassa oleva taulukko)

TEL-, LEL-, TaEL-ELÄKE JA MEL-ELÄKKEEN VASTUUNJAKO-OSA SEKÄ MEL-ELÄKKEEN YLITE, YEL-ELÄKE JA MYEL-ELÄKE

Eläkelaji	Eläke	Eläkkeen rahastoitu osa tai yksittäisen laitoksen vastuu	Eläkkeen yhteisesti kustannettava osa	Hyvitettävä eläke	Eläkelaitokset vastaavat yhteisesti kustannettavasta osasta
VANHUUS-ELÄKE	TEL-perusturva, LEL, TaEL ja MEL-eläkkeen vastuunjako-osa	Laskuperusteiden mukainen rahastoitu eläke (E ^R)	- 54-ikävuoden jälkeen ansaittu eläkkeen osa - 2/3 vanhuuseläkkeen karttumasta ennen 54 vuoden ikää - työkyvyttömyys- ja työttömyysaikana karttunut vanhuuseläke - sekä indeksi - yms. korotukset	E ^a	Vähimmäiseläketurvan vakuutusmaksujen tasausosien ja tasausvastuun yhteismäärän suhteessa
	MEL-eläkkeen ylite	Kokonaan MEK:n vastuulla	-	E ^m	-
	YEL-perusturva	-	Kokonaan	E ^y	Perusturvan vakuutusmaksuvastuiden (per 1.7.) suhteessa
	MYEL	Kokonaan MELA:n vastuulla	-	-	-
TYÖKYVYTTÖ-MYYS-ELÄKE	TEL-perusturva, LEL, TaEL ja MEL-eläkkeen vastuunjako-osa	80 % yhteensovitetusta, alkamisajankohtaa vastaavasta eläkkeen määrästä (ilman lapsi- ja kuntoutuskorotusta) muunnettuna TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun (myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävä työkyvyttömyyseläke 1.1.2003 alkaen)	- Rahastoidun osan ylittävä osa - Pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan - Eläkkeen lapsi- ja kuntoutuskorotus - Eläkkeen indeksi- ja muut korotukset - Pro rata -eläkkeestä aiheutuva eläkkeen lisäys	E ^b	Vähimmäiseläketurvan vakuutusmaksujen ja lisäturvan vakuutusmaksujen tasausosien ja vastuiden korkotuoton perusteella
	MEL-eläkkeen ylite	-	Pro rata -eläkkeestä aiheutuva eläkkeen lisäys	E ^m	-
	YEL-perusturva	-	Kokonaan	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kokonaan MELAn vastuulla	-	-	-
TYÖTÖ-MYYS-ELÄKE	TEL-perusturva, LEL, TaEL ja MEL-eläkkeen vastuunjako-osa	80 % yhteensovitetusta, alkamisajankohtaa vastaavasta eläkkeen määrästä (ilman lapsikorotusta) muunnettuna TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun (myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävä työttömyyseläke 1.8.2002 alkaen)	- Rahastoidun osan ylittävä osa - Pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan - Eläkkeen lapsi-, indeksi- ja muut korotukset	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta
	MEL-eläkkeen ylite	Kokonaan MEK:n vastuulla	-	E ^m	-
	YEL-perusturva	-	Kokonaan	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kokonaan MELAn vastuulla	-	-	-

Suunnittelu- ja laskentaosasto

27.11.2003

TAULUKKO ELÄKKEEN KUSTANTAMISESTA
(Tällä hetkellä voimassaoleva taulukko)

TEL-, LEL-, TaEL-ELÄKE JA MEL-ELÄKKEEN VASTUUNJAKO-OSA SEKÄ MEL-ELÄKKEEN YLITE, YEL-ELÄKE JA MYEL-ELÄKE

Eläkelaji	Eläke	Eläkkeen rahastoitu osa tai yksittäisen laitoksen vastuulla	Eläkkeen yhteisesti kustannettava osa	Hyvitettävä eläke	Eläkelaitokset vastaavat yhteisesti kustannettavasta osasta
PERHE-ELÄKE	TEL-perusturva, LEL, TaEL ja MEL-eläkkeen vastuunjako-osa	-	Kokonaan	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta
	MEL-eläkkeen ylite	Kokonaan MEK:n vastuulla	-	E ^m	-
	YEL-perusturva	-	Kokonaan	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kokonaan MELAn vastuulla	-	-	-
OSA-AIKA-ELÄKE	TEL-perusturva, LEL ja MEL-eläkkeen vastuunjako-osa	-	Kokonaan	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta
	MEL-eläkkeen ylite	Kokonaan MEK:n vastuulla	-	E ^m	-
	YEL-perusturva	-	Kokonaan	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kokonaan MELAn vastuulla	-	-	-
LISÄTURVA	TEL:n mukaisesti rekisteröity lisäeläke ja työnantajavakuutus	Vakuutusmaksuja tai laskettavaa eläkevastuuta vastaava eläkkeen määrä	- Indeksi- ja muut korotukset - Työttömyyseläkkeet	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta
	YEL:n mukainen lisäeläke	Kokonaan, jos tasausvastuu on positiivinen	Indeksikorotuksista se osa, johon tasausvastuu ei riitä	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL:n mukainen lisäeläke	Kokonaan MELAn vastuulla	-	-	-